

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (3416) 2015 SEPTEMBER – RUGSĖJIS 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

MENAS IR POLITIKA

Tai du svarbūs dalykai, labai įtakingi žmonių gyvenimams, jų santykiams bei pažiūroms į mus supančius reiškinius.

Dažnai pabrėžiama, kad tie dalykai tyčia ar netyčia negalėtų būti maišomi ar tapti patogiais įrankiais ką nors laimėti. Dalykai esą labai skirtingi iš esmės ir turi visiškai atskirų tikslų. Tai suprantama. Tačiau praktiškai jie panaudojami kaip priemonės siekti tikslams, kurie nepriklauso jų sričiai. Turbūt ryškiausias šių dienų pavyzdys – tai meno panaudojimas politinei propagandai. Labai akivaizdu ir ryšku kraštuose, kuriuose veikia ir vadovauja tam tikra politiška ideologinė sistema, diktatūrinis režimas. Matome raudonąją Kiniją, o daugelis patys išgyvenome tą meno panaudojimą politinei propagandai sovietinei diktatūrai prižiūrint. Ta dingstimi turbūt atsirado ir Vilniuje skulptūros ant Žaliojo tilto bei kiti, dar vis stovintys paminklai komunistų žymūnams pagerbti ar neužmiršti. Dėl jų dar vis tęsiasi ginčai. Norintys jų neliesti, netgi atnaujinti, teigia, kad tos skulptūros – tai tik menas, kurio sieti su besikeičiančiomis santvarkomis netikslu. Kiti jose mato sovietinės okupacijos palikimą, kuris turėtų būti naikinamas, geriausiu atveju į muziejų padėtas, o ne viešumoje paliktas. Ir pagalvoji – negi tos skulptūros jau esančios tokio aukšto meninio lygio, kad negalėtų būti liečiamos? Iš tikrųjų daugeliui jos atsiduoda paprasta sovietine propaganda, nes jas statant tikrai negalvota apie meną menui, o norėta meniniu būdu pagarbinti sovietinį režimą. Tai atitiko reikalavimus partijos, kuriai viskas, įskaitant ir meną, privalėjo tarnauti.

Vis dar lyg su baime prarasti partijos malonę ar įžeisti buvusius ar ir esamus vadovus Žaliojo tilto skulptūros šių metų liepos mėnesį buvo nuimtos aiškinant, kad tai daroma dėl saugumo, nes skulptūros pasenusios. Peršasi mintis, kad toks priežasties nurodymas nors iš dalies apramino atkaklius tų skulptūrų gerbėjus ir globėjus. Taigi, nėra abejonės, kad kai kuriems tėvynainiams sovietizmas yra padaręs nebepataisomos įtakos. Mes, išeiviai, laiku pasitraukę, likom apsaugoti nuo tautinės ambicijos praradimo. Todėl čia daugeliui nuostabu, kai sovietmečio paveldas, ypač meno srityse, siejamas su nuopelnais, kylančiais iš politinių struktūrų. Ieškoti, kas kolaboravime padaryta gero, kviečiant užmiršti, ką okupacija padarė blogo, reiškia ne ką kitą kaip ano gyvenimo nostalgiją, nors anuomet visa viešoji kūryba vyko pagal užsakymus ir griežtas cenzūras. Laisvoji buvo slapstoma stalčiuose. Todėl keista, kad ne visi laisvieji tėvynainiai mato tai ar nori matyti. Užsispyrimai nepriklauso tiesos ieškojimui – jie labiau sutampa su nuostata – viskas gerai, kas tarnauja partijai. Tos Žaliojo tilto skulptūros jau seniai turėjo būti nuimtos ir neberodoms. Nuostabu, kad toks paprastas dalykas iškėlė didžiulę ilgalaikę problemą, kuri, deja, galutinai dar nėra išspręsta. O sostinėje paminklo Laisvės kovotojams turbūt nebesulauksime? Rinkimais keičiasi valdančiųjų sudėtis, nes to reikalauja demokratinė sistema. Tačiau kai kada atrodo, jog laisvą valstybę valdo nematomieji, prabylantys pagal reikalą ir meno vardu. ČS

ŠIAME NUMERYJE

Istoriografijos drama – 1 psl.
Lietuviška salelė Vermonte – 4 psl.
Eime dainuoti! (pabaiga) – 5 psl.
Šiaulių universiteto bibliotekininkai
Pamario krašte – 6 psl.
Istorikas, holokausto Lietuvoje “žinovas”,
privalo paneigti istorinę klastotę – 9 psl.

Skulptoriaus Jono Stonkauskas sodyba, Delhi, ON

Ntr. J. Stonkauskas

ISTORIOGRAFIJOS DRAMA: išsilaužti iš sovietinio naratyvo primestų interpretacijų lauko

Vidmantas VALIUŠAITIS

Prieš porą metų dalyvavau dokumentinės knygos, susijusios su 1940-1941 m. įvykiais, sutiktuvėse. Dalyvavo ir istorikas, tyrinėjantis šį laikotarpį. Iš salės jis susilaukė klausimo: “Ar jūs esate tyrinėjęs Kazio Škirpos archyvą?” “Ne, – atsakė istorikas. – Archyvas yra Škirpos sūnaus žinioje, bet sūnus neleidžia istorikams prie jo prieiti.”

Susidomėjau. Pradėjau aiškintis, kur fiziškai yra tas archyvas ir ar iš tiesų jis neprieinamas tyrinėtojams. Paaikšėjo, kad nieko panašaus – archyvas saugomas ALKA'oje (Amerikos lietuvių kultūros archyvas) Putname, Kazio Škirpos fonde, jį sudaro 23 didelės dėžės dokumentų, yra atviras tyrėjams (http://www.lkma.org/pdf/files/skirpa_archyvas.pdf).

Turėjau galimybę 1,5 mėn. tame archyve padirbėti. Buvau pirmas žmogus iš Lietuvos, kuris pasidomėjo to archyvo turiniu. Nuoširdžiai nustebau: K. Škirpos vardas linksniuojamas, keliamos kotroversijos, jo asmens atžvilgiu teikiami vertinimai, vadovaujantis antriniais šaltiniais, tačiau pažvelgti į jo paties paliktus liudijimus nesiteikiama. Ir tai visų pirma liečia Tarptautinės nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti komisijos veiklą. Vien iš Škirpos archyvo būtų galima išleisti kelis toms

Kazys Škirpa

dokumentų, kurie svariai papildytų viešam naudojimui prieinamą faktografiją.

Kęstutis Girnius atkreipė dėmesį į mūsų karo meto istoriografijos dramą: net ir pripažintas, svarų įnašą į Vidurio ir Rytų Europos istorijos tyrimus padaręs amerikiečių istorikas Timothy Snyderis, kurio neapkaltsi šališkumu ar sąmoningu noru iškreipti istorinę tiesą, daro rimtas faktografines klaidas (<http://www.delfi.lt/news/ringas/lit/kgirnius-istorija-taikiklyje-arba-kaip-nezaisti-rusijos-primestu-zaidimu.d?id=68755754>). Ką tuomet kalbėti apie tuos, kuriems kompromituoti Lietuvą tarptautinės bendruomenės akyse – politinė aktualija?

Reikia pripažinti, kad dėl padėties, kurioje esame atsidūrę 1940-1941 m. įvykių traktavimo atžvilgiu, nemaža dalimi esame atsakingi mes patys. Per 25-erius nepriklausomybės metus šaltinių viešinimo prasme

esame padarę žymiai per mažai, todėl esame priversti diskutuoti su oponentais sovietinio naratyvo primestų interpretacijų lauke.

Nenoriu supaprastinti: buvome ir esame sunkioje padėtyje. 50 metų istorinius faktus selektyviai atrinkinėjo, juos interpretavo, pristatinėjo tarptautinei bendruomenei, o šalies viduje “šviečiamąjį darbą” vykdė okupacinė jėga. Jai žūtbūt reikėjo pateisinti ir įteisinti nelegalų šeimininkavimą naujai užvaldytose žemėse, o prievartą, vykdytas represijas bei žiaurumus rodyti kaip tariamą atpildą “fašistų pakalikams” ir “kolaborantams”. Stalininė doktrina lietuviškojo intereso nepripažino. Sovietai nesutiko su tuo, kad lietuviai galėjo turėti kažkokių savarankiškų aspiracijų. Jie vadovavosi paprasta logika: “kas ne su mumis, tas prieš mus”. Todėl visi, kurie nesutiko su sovietine okupacija, buvo “fašistai”.

Tai negalėjo nepalikti pėdsako. Pradedant archyvais, kurie galimai buvo “švarinami”, naikinant neparankius dokumentus bei įkalčius (prisiminkime, kaip sovietiniais laikais buvo klastojamos net nuotraukos, išiminėjant iš jų “nereikalingus” asmenis ir prikombinuojant jose “tinkamus”), ir baigiant profesionalių istorikų studijomis, skirtomis bolševikų invazijai į Lietuvą ir sovietinei okupacijai pateisinti.

Nukelta į 3-ią psl.

MELDĒSI UŽ RŪPINIMĄSI KŪRINIJA

RELIGINIAME GYVENIME

Popiežius Pranciškus ir patriarchas Baltramiejus

Pasaulinės maldų už rūpinimąsi kūrinija diena paminėta rugsėjo 1-ąją; šiemet pirmą kartą ją kartu minėjo Ortodoksų, Katalikų ir kitos Bažnyčios. “Žmogaus, kaip bendrakūrėjo ir apdovanoto laisva valia, atsakomybė sprendžiant dabartinę ekologinę krizę yra didelė”, pabrėžė Ekumeninis Konstantinopolio patriarchas Baltramiejus. Patriarcho Baltramiejaus žinia, kuri apjungia analizę ir popiežiaus Pranciškaus apmąstymus išdėstyti enciklikoje *Laudato si* apie rūpinimąsi bendrais namais, pradedama nuo klimato kaitos problemų, kurios šiandien grasina planetos išlikimui, kurios neigia žmogaus atsakomybę naiki-

nant Kūriniją. Jaučiame klimato kaitos pavojų, kuris mūsų planetoje kasdien didėja dėl žmonių veiksmų, stengiamės garsiai apie tai kalbėti ir kviečiame visus pagalvoti, ką galima padaryti, kad neišnyktų gyvybė siekiant vis didesnių turtų, sako patriarchas. Todėl jis jau prieš daugelį metų įsipareigojo informuoti ortodoksų tikinčiuosius ir visus žmones apie didžiuosius pavojus, kurie spartina klimato kaitą. Patriarchas primena, kad Bažnyčios Tėvai išmokė ortodoksų tikinčiuosius stengtis kiek įmanoma apriboti savo poreikius. “Vartotojiškumo principui priešpastatome askezės principą. Ši taisyklė apriboti poreikius yra būtina. Tai neatima laisvės, tačiau racionalizuoja vartojimą ir pasmekia atliekų etiką”, sako patriarchas, primindamas ir Evangelijos eilutes, kad “turėdami maisto, drabužių, pastogę, būkime patenkinti” (1 Tim 6,8). Juk ir Kristus, padauginęs duoną, po to kai visi pavalgė, liepė surinkti, kas liko, kad “niekas nepražūtų” (Jn 6, 12). Patriarchas Baltramiejus apgailestavo, kad deja šiandienos visuomenė palieka šio įsakymo vykdymą, pasiduodama neprotinam vartojimui, idant patenkintų tuščiagarbišką gerovės troškimą. Vis tik šias nuostatas galima pakeisti tinkamu švietimu. Mes žmonės esame didžiausi kūrinijos

naikintojai, ją niokojame savo godumu, savo prisirišimu prie žemės, jos gėrybių, kurias nuolat bandome padidinti kaip “kvailas turtuolis” iš Evangelijos. Tai žmogaus godumas, išmetimo kultūra, nebaudžiamas gamtos išteklių išnaudojimas, kuris žemę paverčia beribiu atliekų sąvartynu, pabrėžia patriarchas, cituodamas popiežiaus enciklikos ištrauką. Tai ne tik materialinės atliekos, tai ir dvasinės šiukšlės. Sutikdamas su popiežiumi Pranciškumi, Baltramiejus atkreipia dėmesį, kaip glaudžiai susijusi krizė, kuri juntama žmogaus santykiuose su gamta ir krizė žmogaus santykiuose su Dievu. Pamirštame Šventąją Dvasią, kurioje gyvename ir egzistuojame, – sako jis. Tai reiškia, kad turime bandyti įveikti ekologinę krizę deramai elgdamiesi, pasitikėdami Dvasia, per malonę, kuri laimina mūsų pastangas ir atnaujina gamtą. Krikščionys ortodoksai, būdami tvirti tikėjime į Kūrėją, pakviesti vykdyti evangelinę veiklą taip pat ir Kūrinių išsaugojimo tema: atnaujinti evangelijos skelbimą šiandienos pasaulyje, pažymti Konstantinopolio patriarchas. Žinia baigiama kvietimu visiems “pažadinti protus”, išsilaisvinti iš aistrų bei asmeninių interesų, gyventi darnoje su artimu ir su Kūriniją, taip gražiai sukurta Dievo. Minėjimo išvakarėse komunikatą paskelbė Europos Vyskupų konferencijų taryba, kuriuo patvirtina savo troškimą tęsti ekumeninį įsipareigojimą rūpintis Kūriniją, primindama iki šiol įvykdytus renginius. Primename, kad popiežiaus Pranciškaus iniciatyvą minėti Pasaulinę maldų už rūpinimąsi kūrinija dieną palaikė ir Anglikonų bažnyčia. **Vatikano radijas**

Atlaidai Gailestingumo jubiliejaus proga

Visi tikintieji, trokštantys atleidimo, galės pelnyti visuotinius atlaidus per Gailestingumo jubiliejų. Apie tai patikino popiežius Pranciškus rugsėjo 1-sios laiške arkivyskupui Rino Fisichella, paryškindamas kai kuriuos punktus, kurie, anot jo, yra svarbūs, idant Šventieji metai visiems tikintiesiems taptų tikra proga pažinti Dievo gailestingumą. Pranciškus palinkėjo, kad iš arti gyvai patirtas Tėvo artumas būtų kaip prisilietimas prie Jo švelnumo, kiekvieno tikėjimas atgytų ir liudijimas taptų kaskart vis tikresnis.

Popiežius paminėjo sąlygas, kuriomis vyskupijų tikintieji galės pelnyti atlaidus, atlikdami piligrimystę į savo katedrą, šventoves arba Romą ir žengdami pro Šventąsias duris. Jis prisiminė ir daugelį kitų žmonių, kuriems įvairios aplinkybės arba kliūtys neleidžia pelnyti atlaidų taip, kaip eiliniams tikintiesiems. Popiežius patikslino kaip atlaidus galės pelnyti ligoniai ir seneliai, didelį dėmesį paskyrė kaliniams, visus paskatino vykdyti gailestingumo darbus, priminė maldos už mirusius svarbą, suteikė ypatingus įgaliojimus viso pasaulio kunigams, kad galėtų atleisti aborto nuodėmę, prisiminė ir tikinčiuosius, lankančius šv.

Pijaus X brolijos kunigų aptarnaujamas šventoves, nurodydamas, kad šių kunigų per išpažintį suteikiamas išrišimas bus galiojantis ir teisėtas.

Vyskupijų tikintieji kviečiami atlikti trumpą piligrimystę Šventųjų durų link su giliu tikro atsivertimo troškimu. Svarbu, kad šis momentas būtų palydimas atliekama išpažintimi, dalyvavimu Mišiose ir mąstymu apie Dievo gailestingumą, Tikėjimo išpažinimu ir malda už popiežių ir jo intencijomis.

Gailestingumo durų link keliauti negalintys ligoniai ir seneliai, savo ligą ir kančią išgyvenantys kaip artumo su Viešpačiu patirtį, kviečiami priimti Komuniją arba taip pat per socialines komunikavimo priemones dalyvauti Mišiose ir bendruomeninėje maldoje.

Kaliniai, kuriems jubiliejai visuomet suteikdavo progą sulaukti amnestijos, galės pelnyti atlaidus kalėjimo kopyčiose ir kaskart kai žengs pro celės duris kreipdamiesi į Tėvą mintimis ar malda, tarsi žengtų pro Šventąsias duris. Dievo gailestingumas, galintis perkeisti žmonių širdis, taip pat grotas gali perkeisti laisvės patirtimi, parašė laiške popiežius.

Jubiliejaus atlaidus taip pat bus galima

pelnyti atliekant konkrečius gailestingumo darbus kūnui ir sielai, pagal Jėzaus mokymą. Visi tikintieji, pirmu asmeniu atliekantys vieną ar kitą gailestingumo darbą be jokios abejonės pelnys visuotinius atlaidus Tėvo, kuris nieko neatmeta, meilės galia.

Laiške arkivyskupui Fisichella, Naujojo evangelizavimo Popiežiškosios tarybos pirmininkui, kuris yra pagrindinis Gailestingumo jubiliejaus organizatorius, Šventasis Tėvas su ypatingu ganytojišku jautrumu rašo apie plačiai paplitusią aborto dramą, kurią pavadino egzistencine ir moraline šiuolaikinės visuomenės drama. Kai kas šią dramą išgyvena paviršutiniškai, tarsi nesuprastų aborto gilaus blogio. Daugelis kitų, nors ir laiko abortą pralaimėjimu, tvirtina nematantys kito kelio. Popiežius ypač prisiminė abortą atlikusias moteris, pareiškė gerai žinąs apie įtaką, vedančią prie tokio sprendimo, atviravo, jog yra sutikęs daug moterų, kurių širdyse išliko sunkaus ir skausmingo sprendimo žaizdos.

Tai, kas įvyko, yra giliai neteisinga, tačiau jau vien to supratimas gali būti dingstimi neprarasti vilties. Dievo atleidimo negalima paneigti tiems, kurie gailisi ir nuoširdžiai eina atlikti sakramentinės išpažinties, norėdami susitaikyti su Tėvu. Būtent todėl nusprendžiau suteikti visiems kunigams per Jubiliejaus metus galią atleisti nuo aborto nuodėmės visiems, kas nusidėjo ir gailėdamiesi prašo atleidimo, parašė laiške Pranciškui. Popiežius, beje, paragino kunigus gerai

Popiežius Pranciškus prie Šventųjų durų

pasiruošti šiam svarbiam uždaviniui.

Aptaręs priežastis, paskatinusias leisti Šv. Pijaus X brolijos kunigams suteikti išrišimą, popiežius Pranciškus pridūrė esąs tikras, jog netolimoje ateityje bus galima atkurti pilnutinę vienybę su Brolijos kunigais ir vadovais.

Pasirengimą neeiliniam Gailestingumo jubiliejui popiežius Pranciškus pavedė Gailestingumo Motinos užtarimui. Šventieji Gailestingumo metai prasidės gruodžio 8 dieną ir tęsis iki 2016 metų Kristaus Visatos valdovo iškilms.

Vatikano radijas

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu); \$135 (1 klasės paštu)

RĒMĒJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu,) (Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari; \$125 – rėmėjo; \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, tech. redaktorė A. Minkevičienė. **Administratorė** A. Trussow. **Tinklalapis** www.tevzib.com - redaktorė A. Benotaitė Rankraščiai taisyms redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

PABĖGĖLIŲ APRIBOJIMAI

Seimo Europos reikalų komitetas rugsėjo 11 d. pritarė, kad Lietuva per dvejus metus priimtų 1105 pabėgėlius, bet atmetė Briuselio ir Vokietijos siūlomą nuolatinę privalomą migrantų kvotų sistemą. Vokietija ir Europos komisija siūlo, kad Briuselis galėtų nustatyti privalomas pabėgėlių priėmimo kvotas Europos sąjungos šalims bet kuriuo laiku, kai išskyla krizinė būklė. Anot komiteto pirmininko Gedimino Kirkilo, nuolatinė sistema Lietuvai nepriimtina dėl galimybės, kad ateityje pabėgėlių srautas labai išaugtų. Pasak jo, vidaus reikalų ministeris Saulius Skvernelis pranešė komitetui, jog Lietuva norės paimti tuos pabėgėlius, kurie artimesni mūsų kultūrai, tikėjimui.

Rugsėjo 14 d. S. Skvernelis ir viceministeris Elvinas Jankevičius dalyvavo Briuselyje vykusioje neeilinėje Europos sąjungos (ES) teisingumo ir vidaus reikalų ministerių ta-

ryboje, kur buvo aptarta krizinė būklė, susidariusi dėl sparčiai didėjančių migracijos srautų į ES valstybes. Europos komisija rugsėjo 14 pareiškė nesvarstanti galimybės mažinti Europos sąjungos (ES) struktūrinę paramą šalims, kurios nepriitaria privalomoms migrantų kvotoms. Seimo Darbo partijos frakcijos nariai rugsėjo 11 pranešė balsuosiantys prieš dabartinę tvarką dėl pabėgėlių priėmimo. „Darbiečių“ teigimu, iš pradžių turi būti priimtas planas ir nustatyti aiškūs pabėgėlių priėmimo kriterijai, kurie galėtų visoms Europos sąjungos valstybėms. Jų manymu, Europos komisijos pasiūlytas planas yra ydingas, kadangi nenustato jokių galutinių pabėgėlių skirstymo skaičių, nekeliauja kartu su detaliu planu dėl programos finansavimo ir tolesnių žingsnių, kaip bus kovojama su pabėgėlių krizės pasekmėmis.

PARAMA LIETUVOS PIENININKAMS

Europos komisija rugsėjo 15 d. paskyrė 12.63 mln. eurų paramos Lietuvos pienininkams. Liuksemburge aptariama konkreti parama dėl Rusijos embargo ir pasaulinių kainų kritimo nukentėjusiems pieno bei mėsos gamintojams. Lietuva pienininkams siekė gauti 32 mln. eurų.

Žemės ūkio ministerė Virginija Baltraitienė neatmeta galimybės pieno gamintojams skirti papildomus 12.6 mln. eurų ir iš valstybės biudžeto. Anot jos, žiūrint į gamybos apimtį, Baltijos šalys gavo

didesnę paramą nei kitos valstybės.

Žemės ūkio ministerija pranešė, kad iš viso EK pasiūlė 500 mln. eurų paramos paketą, iš kurio Latvija gavo 8.45 mln. eurų, Estija – 7.56 mln. eurų. Pasak V. Baltraitienės, parama bus vienkartinė pagalba ūkininkams, nes svarbiausia yra, kad atsistatytų kainos rinkoje. Naujų rinkų paieškoms, rinkų stabilizavimo ir reguliavimo priemonėms iš bendro 500 mln. eurų paramos paketo skirta 80 mln. eurų.

AUGA LIETUVOS EKSPORTAS

Kelis metus iš eilės Lietuvos eksportas demonstravo išpuodingus augimo tempus: tuo metu, kai Lietuvos bendrasis vidaus produktas (BVP) 2015 m. pirmąjį pusmetį tik 1.5% viršija prieškrizinį 2008 m. lygį, Lietuvos eksporto apimtys jau 50% viršija tuo metu buvusį lygį. Kaip skelbia LRT, tai rodo ir eksporto dinamikoje vis labiau išsivirujančią stagnaciją. Tam įtaką turi prastėjanti padėtis Nepriklausomos valstybių sandraugos (NVS) rinkose. Lietuvos eksporto rodiklius šiemet palaiko tradicinė Europos sąjungos (ES) rinka ir nustatytas laipsniškas eksporto apimčių didėjimas į naujas rinkas, ypač į Azijos ir šiaurės Amerikos rinkas.

2015 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su tuo pačiu 2014 m. laikotarpiu, lietuviškos kilmės prekių eksportas (be naftos produktų) sumažėjo 0.32%. Lietuvos eksporto rodiklius žemyn tempia blogėjanti ekonominė būklė NVS regione,

Rusijos ir kitų NVS valstybių valiutų nuvertėjimas, įvestos prekybinės sankcijos. Per šių metų pirmąjį pusmetį, lyginant su praėjusiu metų tuo pačiu laikotarpiu, lietuviškos kilmės prekių eksportas į NVS regioną sumažėjo 37.4%, o nominalia išraiška eksporto netekimai NVS regione šiemet siekia 170 mln. eurų. Eksportas į Rusiją šiemet sumažėjo 54% (nominalia išraiška – 161 mln. eurų), maisto produktų eksportas – 80% arba 119 mln. eurų.

Lietuvos eksportą šiuo metu labiausiai tempia ES rinka, kurioje fiksuojamas lėtas, tačiau laipsniškas ekonomikos atsigavimas. 2015 m. pirmąjį pusmetį, lietuviškos kilmės prekių eksportas į ES rinką, palyginti su tuo pačiu 2014 m. laikotarpiu, padidėjo 4.6%, arba 184 mln. eurų. Didele dalimi eksporto plėtrą į ES palaiko Skandinavijos rinkos, pavyzdžiui, eksportas į Suomiją padidėjo 20%, o į Švediją – 9%.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

Galimas interesų konfliktas

Algimantas ZOLUBAS

Svarstant svetimvardžių dokumentuose rašymo tvarkos projektą, nereikia atmesti ne tik jo autorių tautinės savimonės, bet ir interesų, susijusių su jų ar jų šeimos narių tautybe. Interesų konfliktą galima įžvelgti, kai būtent tokį svetimvardžių grafinės formos dokumentuose projektą spaudžia priimti dėl šeiminių ryšių suinteresuoti parlamentarai.

Antai vieno iš pristatomo projekto iniciatorių Gedimino Kirkilo motina rusė, žmona taip pat rusė, kitos – Irenos Šiaulienės (mergautinė pavardė Anajeva) – tėvas rusas. Tarp minimo projekto iniciatorių rasime ir daugiau asmenų, kuriems kalbos reikšmė tautos būčiai sunkiai suvokiama. Akivaizdu, kad jiems natūraliai nerūpi derama valstybinės kalbos apsauga nuo korozijos, o asmeniškai terūpi toks projektas, kad tik patenkintų lenkų tautinės bendrijos Lietuvoje ir Lenkijos reikalavimą. Ar taip nepastumiamas į antrą planą valstybės ir tau-

tos interesas? Manychiau, kad asmeniškai suinteresuotieji turėtų apskritai pasitraukti nuo šio klausimo svarstymo ir sprendimo priėmimo, o ypač – nuo balsavimo.

Atkreiptinas dėmesys į daugiau negu keistą dalyką: pateikdami projektą, kuris bent iš dalies turėtų tenkinti originalios svetimvardžių formos siekiančiųjų interesus, projekto autoriai – mūsų valstybės piliečiai (!) – kartu siekia **įstatymu išstumti iš valstybės išduodamo dokumento pačią valstybinę kalbą!** T.y., atlikdama šią funkciją – išduodama asmens dokumentus, tarnaujančius valstybės santykiams su **savo** piliečiu, – valstybė ją vykdys ne valstybine kalba! Kitaip tariant, valstybės funkcijų „teritorijoje“ atsiranda sritis, kur valstybinę kalbą norima uždrausti.

Balsuodami parlamentarai duos tam pradžią, arba ne. Ar jau „procesas prasidėjo“? Juk to reikalauja(!) priesaiką tarnauti **valstybės** interesams davę parlamentarai.

ISTORIOGRAFIJOS DRAMA:
išsilaužti iš sovietinio naratyvo
primestų interpretacijų lauko

Atkelta iš 1-o psl.

Nenuostabu, kad ir T. Snyderiui, pasikliovusiam, matyt, ne itin patikimais šaltiniais, savo tikrai vertingoje knygoje „Kruvinos žemės“ teko padaryti esminių faktografinių klaidų, liečiančių 1940-1941 m. įvykius Lietuvoje. Nuostabu tačiau kitkas – joks Lietuvos istorikas į tas klaidas nereagavo, nors „Kruvinos žemės“ susilaukė Lietuvoje net dviejų leidimų (2011 ir 2012).

T. Snyderis tvirtina: „Sovietai trėmė lietuvius tą patį mėnesį, kai į Lietuvą įžengė vokiečių kariuomenė, o NKVD kalėjimuose juos šaudė vos prieš kelias dienas iki atvykstant vokiečiams. Lietuvos diplomatas Kazys Škirpa rėmėsi šiomis kančiomis radijo laidoose, skatindamas minias žudyti.“

Pirmasis sakinytis – teisingas, antrasis – ne. Jau K. Girmius pastebėjo, kad nei K. Škirpa kalbėjo per radiją, nei tuo metu buvo Kaune. Berlyne jam buvo uždėtas namų areštas iš karto po to, kai vokiečiai sužinojo, kad Lietuvoje prasidėjo sukilimas ir sukilėliai be vokiečių sutikimo paskelbė Laikinąją Lietuvos vyriausybę. Jeigu Škirpa būtų buvęs vokiečių agentas arba jų pakalikas ir norėjęs vykdyti nacių politiką, kam reikėjo jį sulaikyti Berlyne? Naciams jis būtų buvęs daug naudingesnis Kaune, pastatytas vokiečiams tarnaujančios vyriausybės priešakyje? Bet ne, naciai jį internavo. Kodėl?

Čia patys faktai prieštarauja tokios interpretacijos logikai, kuri bando neatsižvelgti į lietuvių nepriklausomybės aspiracijas ir siekia tuos faktus įsprausti į stalininės koncepcijos (kas ne už Maskvą, tas už Berlyną) Prokrusto lovą.

Iš tokios pat vertės šaltinių imtas ir tvirtinimas, kad Škirpa „skatino minias žudyti“. Visų pirma, Škirpa buvo valstietis liaudininkas, t. y. kairiųjų pažiūrų žmogus. O valstiečių liaudininkų šaknys, pasak prof. Kęstučio Skrupskelio, „siekia rusų revoliucijos tradicijas, t. y. tų kairiųjų grupių, kurios nebuvo antisemitinės. Kiek man yra tekę gilintis į prieškarinio Lietuvos spaudą, liaudininkai kai kuriais atžvilgiais gal net giliau suprato antisemitizmą kaip blogybę nei katalikai. Jiems tai buvo visiškai aišku. Todėl man būtų labai sunku tikėti, kad aršus antisemitas galėtų būti liaudininkų pareigūnas.“ (<http://lzinios.lt/lzinios/Istorija/Chaosodienos>)

Dar daugiau. Škirpa buvo produktyvus pub-

licistas, daug rašė spaudoje. Tiek prieškarinio nepriklausomoje Lietuvoje, tiek pokario metais išėivijoje. Man neteko skaityti antisemitinių pasisakymų nei jo viešojoje publicistikoje, nei privačioje korespondencijoje. Racionaliai nebūtų galima paaiškinti tokio ūmaus žmogaus pasikeitimo, kuris nuo demokrato, besipriešinusio 1926 m. gruodžio 17 d. perversmui ir jį pasmerkusio (šio požiūrio Škirpa laikėsi ir išėivijoje), trumpam būtų virtęs zoologiniu nacionalistu, „raginusi žudyti“.

Daugiau yra pagrindo abejoti T. Snyderio šaltinių patikimumu. Pirmojoje knygos „The Bloodlands“ laidoje anglų kalba (2010), Snyderis teigė, kad Škirpa atvyko su vokiečiais į Lietuvą, kad Laikinoji vyriausybė buvo sudaryta iš kraštutinės dešinės politinių jėgų („members of the extreme right“, The New York Review of Books, December 20, 2012). Istorijos faktai yra kaip tik priešingi.

Laikinosios vyriausybės branduolį sudarė nuosaikios centro kairės politinės jėgos – valstiečiai liaudininkai ir jaunieji katalikai, vėliau sutelkę Lietuvių fronto politinį sąjūdį, kuris buvo toliau į kairę nuo krikščionių demokratų. Kaip tik dėl šios priežasties, kad „extreme right“ jėgos nebuvo atstovaujamos vyriausybėje, vadinamieji nacionalistai, padedami vokiečių gestapo, suorganizavo pučą prieš Laikinąją vyriausybę naktį iš liepos 23-osios į 24-ąją. Vokiečiams nebuvo patogu savo rankomis likviduoti vyriausybę, kuri turėjo didžiulį visuomenės palaikymą. Todėl jie pasiuntė savo parankinius, kurie jėga užėmė policijos būstinę, perėmė vadovavimą komendantūros batalionui, suėmė vidaus reikalų ministrę pulk. Joną Šlepetį ir LAF įgaliotinę Levą Prapuolenį, tačiau nuverstą vyriausybę tuo metu dar neįstengė.

Vėl klausimas: kam okupantui versti vyriausybę, kuri vykdo jo užmačius? Atsakymas paprastas: Laikinoji vyriausybė kaip tik ir buvo neparanki kliūtis, kuri trukdė naciams vykdyti jų planus visu pajėgumu. Absoliuti dauguma Lietuvos žydų buvo sunaikinta po to, kai Laikinoji vyriausybė buvo patraukta nuo politinės scenos, o nacių „final solution“ operacijos talkininkų ratą sudarė būtent pučistų, pasikėsinusių prieš Laikinąją vyriausybę, platformos žmonės.

Bus daugiau

Akvarelės pamokos

Odos dirbinių fabrikėlis

Lietuviška salelė Vermonto kalnuose. 8 MENO DIENOS

Šią vasarą, paskutinę rugpjūčio savaitę, atradau dar vieną nuostabų lietuvišką židinį Amerikoje, Vermonte, "Neringos" vasaros stovykloje.

8 Meno dienos – taip vadinasi stovykla suaugusiems, į kurią jau vienuoliktus metus suvažiuoja lietuviai iš Amerikos, Kanados, Lietuvos. Nuo pat įkūrimo stovyklai vadovauja Danguolė Kuolienė, dailininkė grafikė, suburianti visus lietuviškumui ir menui neabejingus žmones.

Šiomet vyko labai įdomūs užsiėmimai: poezijos būrelis su ses. Onute, akvarelės pamokas vedė dailininkė iš Bostono Audronė Mačiūnaitė, pastelės – grafikė Dana Barūnaitė, foto būreliui vadovavo Reda Veitas-Limantas, medžio drožybos darbų mokė Erikas Narkevičius, popieriaus gamybos ir grafikos paslapčių mokė Danguolė Kuolienė, juvelyrikos – Norbertas Lingertat, papuošalų gamybos – Zina Bražinskienė iš Lietuvos. Janina Venckutė-Žirlienė verda skaniausias uogienes, spaudžia sūrį, gamina įvairius produktus iš vaško ir apie bites žino viską. Visą vasarą stovykloje su vaikais ir suaugusiais dirbo du jauni žmonės iš Lietuvos – Justina Mileškaitė ir Vilius Marma. Kūrybiškumo jiems galima tik pavydėti – groja, dainuoja, veda etnokultūros pamokas, sugeba suburti kolektyvą.

Kiekvieną vakarą vyko renginiai: būrelių veiklos pristatymai, poezijos vakaras, koncertai, vakaronė prie laužo, diskoteka paskutinį vakarą, o ypač įsiminė išvyka į Van Gogo parodą

Clark Art Institute (Williamstown, Ma).

Reikia paminėti, kad stovykloje kalbama tik lietuviškai, o dalyviai atvykę iš įvairių Amerikos valstijų: Kalifornijos, Niujorko, Konektikuto, Iliojaus, Masačiūsetso. Maistą (tik lietuvišką) gaminęs Andrius Limantas ir jam talkinusi savanorė Ada džiaugėsi, kad visi patenkinti, o tai yra virėjui didžiausia padėka.

Stovykla įsikūrusi Brattleboro miestelyje, kalnuose, kur pati gamta nuteikia kūrybai, todėl visai nesunku atsikelti penktą valandą ryto ir važiuoti fotografuoti saulėtėkį. Meno namelis, koplytėlė, kur vyksta susikaupimo valandėlės, biblioteka su pilnomis lentynomis lietuviškų knygų, kryžius kieme, šulinsys, mediniai nameliai, netgi vaikštančios po kiemą keturios vištos – kai kam nauja, bet daugeliui taip artima, miela ir sava. Kaip sakė stovyklos vedėjos pavaduotoja Dana Vainauskienė, viskas padeda išlaikyti ir puoselėti lietuviškumą, o tai yra labai svarbu.

Laikas prabėgo nepaprastai greitai besimokant naujų dalykų, lankant įdomias pamokas. Man, mokytojai, buvo labai smagu savaitę pasijusti mokinė "Neringos" stovykloje, apie kurią buvau girdėjusi iš savo mokinių. Sukaupta energija ir patirtis padės man puoselėti lietuviškumą Toronto Aukštesniuosiuose lituanistiniuose kursuose.

Brigita Ručinskienė,
Toronto Aukštesniųjų
lituanistinių kursų vadovė

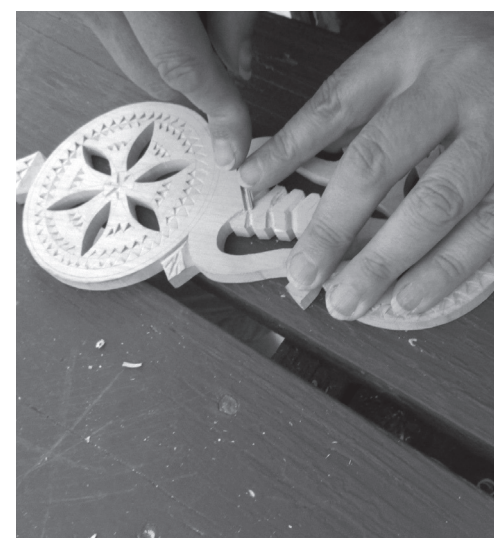
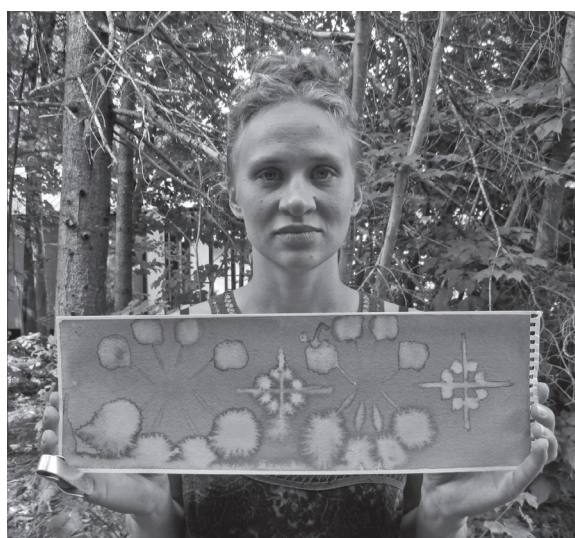

Saulėtėkio fotosesija

Medžio drožybos darbų pamokos

Ntrs. Audronės Mačiūnaitės

EIME DAINUOTI!

Kvietimas galioja ir po 40 metų...

Švenčiant choro 40-metį, pokalbiui pakvietėme Toronto "Volungės" choro pradininkę – torontietę, buvusią pradžios mokyklos mokytoją Laimą Gustainytę-Underienę.

Tęsinys iš nr. 37

Koks buvo Jūsų repertuaras?

Repertuaras pamažu tobulėjo, o tai paskatindavo imtis vis sunkesnių veikalų. Pradėjome su lietuviškomis liaudies dainomis, sutartinėmis, bei Lietuvos estradine muzika. Repertuaras buvo mūsų vadovės Daliros Viskontienės žinioje. Ji pradėjo ieškoti originalių mums parašytų kūrinių. Pamažu dažniau ir dažniau susitardavome su išeivijos, o vėliau (Lietuvai 1991m. atgavus nepriklausomybę) ir su Lietuvos kompozitoriais, kurie pagal užsakymą parašė mums originalių kūrinių. Ypač daug šiuo atžvilgiu bendradarbiauome su a.a. Jonu Govėdu, kuris mums parašė originalių kūrinių bei įvairiausių žinomų dainų pynių.

Ruošdavom didžiulius, stiprius savo renginius: Trijų chorų koncertus (su Klyvlando "Exultate" ir Čikagos "Dainava"); bendrus koncertus Toronte su estais, latviais, suomiais; paruošėme repertuarus ir dalyvavome išeivijos ir vėliau Lietuvos Dainų šventėse; ruošėme originalius Rožių vakarus, Romansų vakarus. Su koncertu ir bažnytine muzika dalyvavome šių metų Montrealio Dainų dienoje. Šiais metais įvyks 30-asis kalėdinis koncertas Prisikėlimo parapijoje. Džiaugiamės, kad visuose užmojuose mus besąlygiškai rėmė ir remia tėvai pranciškonai ir, aišku, lietuviškoji visuomenė, be kurių nebūtų kam dainuoti!

Kokie atmintiniai momentai?

Pastoviai susilaukdavome daugelio kvietimų atvykti su koncertais į įvairius Šiaurės Amerikos lietuvių telkinius. Kviesdavo atlikti pagrindinę programą dideliuose renginiuose, pvz., "Draugo" sukaktuviniuose renginiuose. Atmintiniausias man yra "Volungės" dalyvavimas IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Europoje 1979 m. Ten Kongreso stovykloje Anglijoje bei Studijų dienoje Vokietijoje vedėme įvairius su lietuviškos muzikos pažinimu susijusius būrelius. Niekad nepamiršiu kokių gilų įspūdį paliko galimybė "Volungei" koncertuoti Jaunimo kongreso iškilmingame koncerte Prince Albert Hall auditorijoje, Londone, Anglijoje.

Kas žmogų motyvuoja dainuoti tame pačiame vienetu daugiau kaip 30-40 m.? Ar jaučiatės kaip tam tikra "šeima"?

Pagrindė, man tik patinka dainuoti. Kai nueini į repeticiją, viską pamiršti, ir pasimeti žodžių ir muzikos pasaulyje. Labai padeda, kad Daliai niekad netrūksta kūrybiškumo, vis dainuojam ką nors naujo, vis muzikiniai tempiamės aukštin. Aišku, išvykos taip pat paskatina. Su koncertais apkeliavome daugelį Šiaurės Amerikos lietuvių telkinių, buvome Europoje, Lietuvoje kelis kartus, ir mainais veikėme su Ispanijos choru. Turime labai daug gražių atsiminimų. Pro mūsų gretas per visus tuos metus praėjo apie 200 choristų. Kai kurie čia susipažinę susituokė. Taip, yra išsivysčius labai šilta aplinka tarp mūsų visų.

Ar buvo momentų, kai norėjosi išėiti?

Kartais, prieš didžiulį renginį, kai reikia repetuoti tris kart per savaitę, pradėdi abejoti, ar tikrai čia nori būti ir užėina pagunda viską mesti. Bet niekad tai pagundai nepasidaviau ir niekad dėl to nesigailėjau. Dainuosiu iki gyvos galvos!!! Kaip sako vienoje dainoje: "Viskas pračina čia, negrįžta nieks. Lieka tik muzika - ji amžina..."

Tik ką grįžote iš X Išeivijos Dainų šventės Čikagoje. Kokie įspūdžiai ir ar davė įkvėpimo dainuoti toliau?

"Volungė" 2012 m.

Tik ką praėjusi išeivijos X Dainų šventė Čikagoje buvo nuostabi! Jubiliejinė ir pakili! Tikrai skatina dainuoti ir toliau, sustiprina pasiryžimą ir meilę lietuviškai dainai.

Įdomu stebėti kaip išeivijos dainų šventės keičiasi. Ankstyvesnėse šventėse visi choristai dainuodavo apsirėdę pilnais tautiniais drabužiais. Nebūdavo programos dalyvių iš Lietuvos. Tada įvyko keleto metų pertrauka. Bet Ritai Čyvaitei-Kliorienei, Klyvlando "Exultate" choro vadovei, išeivijos dainų švenčių tradiciją atgaivinusiai 2006 m. surengus VIII Dainų šventę Čikagoje, pamatėme pagrindinių pakeitimų. Choristai pasirodė jau be tautinių drabužių. Prie programos atlikėjų prisidėjo choristai, atvykę iš Lietuvos. IX Išeivijos Dainų šventėje, surengtoje 2010 m. Toronte, Kanadoje, vadovaujant Daliai Skrinkskaitėi-Viskontienei, jau buvo daugiau dainoms pritaikyto scenovaizdžio. Pakviesta daugiau programos atlikėjų iš Lietuvos. O dabartinėje dešimtoje – profesionaliai ir efektyviai panaudota daug technikos besiruošiant šventei ir per ją pačią. Prisijungė daugiau chorų bei atlikėjų specialistų iš Lietuvos. Šventė transliuota per Lietuvos TV. Visa tai rodo, kad šventės eina kartu su gyvenimu – nuo jo neatsilieka, bet prisitaiko, eina pirmyn. Taip pat ryškiai matosi efektingas jungimasis tarp išeivijoje gimusių ir naujai imigravusių iš Lietuvos lietuvių. Ši šventė labai gražiai visus išeivijoje bei Lietuvoje sujungė.

Kokių numatai "Volungės" ateitį?

Visų pirmiausia noriu padėkoti mūsų chorvedei ir "Volungės" kūrybinei dvasiai Daliai Viskontienei už daugiau kaip 40 metų darbą su mumis. Ji kaip ta Lietuvos miškų "Volungė", kuri kopija į miško aukštumas, kad jos "Volungėlės" saugiai išaugtų į pilnavertes, didingu balsu suokiančias volunges, praturtinančias visus, kas jas girdi. Ačiū, Dalia, už 40 metų malonų, mus lavinančių kas savaitinį draugišką "kankinimą". Džiaugiamės, kad ėjome šiuo ilgu keliu kartu su Tavimi!"

Ateity "Volungė" keisis. Besiruošiant praėjusiai Dainų šventei, prisijungė ir chorvedė Nijolė Benotienė. Smagu, kad į choro eiles šiek tiek jungiasi nauji ir jaunesni žmonės. Sėkmingai dalyvauja ir kelios, mišrių šeimų antros, nelietuviškos pusės (jų keletas jau dainavo Dainų šventėje). Visuomet laukiami nauji dainininkai.

Sėklą pasėti yra vienas dalykas, bet ją prižiūrėti, išsaugoti, išauginti, kad ne tik gyvuotų bei klestėtų per keturiasdešimt metų, tai visai kitas dalykas, reikalaujantis nepaprasto "gėlininko", kuris kaip tik yra – Dalia.

Ačiū už pokalbį. Linkime, kad Tavo įžvalgos į "Volungės" ateitį išsipildytų.

Kalbėjosi Gabija Petrauskienė

PABAIGA

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

ILGAAMŽĖ VALDOVĖ

Rugsėjo 10 dieną D. Britanijos ir Sandraugos valstybių vadovė, 16 valstybių karalienė Elžbieta, 89, tapo ilgiausiai

valdančia britų monarchijos valdove. Jos valdymo laikas pralenkė lig šiol ilgiausiai soste buvusią pro-prosenelę karalienę Viktoriją. Karalienė Elžbieta, perėmusi sostą po tėvo Jurgio VI mirties 1952 metais, karūną dėvi jau 63 metai ir daugiau kaip 200 dienų. Per šiuos metus ji Kanadoje lankėsi 22 kartus - gerokai dažniau nei kitose Karūnos vienijamose valstybėse. Jai valdant, buvo pripažinta Kanados teisė priimti pagrindinį valstybės įstatymą Konstituciją Otavoje, valstybės parlamente. Veikli ir santūri karalienė savo istorinį pasiekimą pažymėjo kasdienine veikla, be jokių iškilmių.

VALSTYBĖS SAUGUMAS IR PARAMA BĖGLIAMS

Pagrindinė pasaulio spaudos, neišskiriant ir Kanados, tema – Sirijos bėgliai ir jų likimas. Pagal JTO duomenis iš Sirijos dėl neramumų valstybės viduje po pasaulį pasklido 4 mln. žmonių, pačioje Sirijoje išvietinta 7 mln. Bėglių iš Sirijos srautą dar papildo Eritrėjos, Afganistano, Irako pabėgėliai. Per Viduržemio jūrą jie užplūdo Italiją, Graikiją, Serbiją, Vengriją ir kitas valstybes, siekdami pakliūti į Vokietiją. Ši valstybė, palankiausiai nusiteikusi pabėgėlių atžvilgiu, jau priėmė 400,000; skaičiuojama, kad iki metų pabaigos jų bus 800,000. Kitos ES valstybės neskuba atverti savo durų.

Kanadoje konservatorių vyriausybė, kuriai kritikos žodžių negaili opozicinės partijos, žmogaus teisių ir kitos liberaliai nusiteikusių organizacijos ir netgi buvęs liberalų vyriausybės vadovas J. Chretien, apdairiai bando padėti, sprendžiant šią didžiausią nuo II Pasaulinio karo pabėgėlių krizę. Ministras pirmininkas S. Harper pareiškė, kad Kanada, jau priėmusi 1,500 Sirijos šeimų, per artimiausius metus priims iki 10,000 Sirijos pabėgėlių. Vyriausybė atmeta siūlymus teikti skubotą pagalbą ir lėktuvais atskraidinti iš pabėgėlių stovyklų bėglius. Valstybės saugumo vardan priimami į Kanadą atvykėliai bus atidžiai tikrinami, nes jų sraute gali būti nepageidautinų nusikaltėlių, keliančių grėsmę

valstybės saugumui. Bus skiriami papildomų specialistų, kad pabėgėlių dokumentai ir leidimai būtų apdorojami kuo greičiau, bet atidžiai. Kanada pasaulio spaudoje buvo kritikuojama už abejingumą pabėgėlių problemoms, skelbiamos nepatvirtintos žinios apie atsakymą suteikti prieglobstį nuskendusiu vaikų tėvui. Tačiau vyriausybė ir imigracijos ministerija atmetė šiuos kaltinimus, patvirtinusi, kad jokių prašymų nebuvo gauta. Neseniai pasirodė kita informacija, primnanti, kaip atidžiai reikia vertinti bėglių istorijas. Išsigelbėjusi iš nuskendusio laivo ir praradusi du vaikus, moteris Australijos žurnalistams patvirtino, kad laivą pakeliui į Graikiją, plukdė spaudoje paviešintų nuskendusiu vaikų tėvas Abdulah Kurdi, kuriam ji esą sumokėjusi \$10,000 už šeimos kelionę.

Vyriausybė paskelbė, kad steigianti pagalbos Sirijos bėgliams fondą, kurį valstybė papildys tokia pat suma, kokia bus surinkta iš privačių aukotojų, skirdama ne mažiau kaip \$100 mln. vaistams, maistui, kitai būtinai pagalbai pabėgėlių stovyklose. Kanados vyriausybės nuomone, masinis ir mechaninis bėglių perkėlimas kitur neišsprendžia problemos. Būtina šalinti karo veiksmų priežastis, o nuo neramumų besitraukiančius gyventojus priklausti artimoje aplinkoje, kad jie galėtų grįžti namo.

NUOMA IR ATLYGINIMAS

Kanados statistikos agentūros duomenimis 4 iš 10 nuomininkų trečdalį savo pajamų išleidžia būsto nuomai. Statistikos duomenys rodo, kad, nežiūrint kanadiečių siekio įsigyti savo nuosavą gyvenamąjį būstą, 4 mln. žmonių priversti nuomoti butą, namą ar kambarį. Šis skaičius sudaro 30% visų namų valdų turėtojų. Pastaraisiais metais ne tik namų savininkai ir pirkėjai pajuto kainų didėjimą, jis palietė ir nuomininkus, ypač dideliuose miestuose. Toronte esama daugiau kaip 105,215 arba 1 iš 5 nuomotųjų, kurie

daugiau kaip pusę savo pajamų išleidžia nuomai. Montrealyje irgi panaši padėtis – čia nuomotajai sudaro 60% visų miesto gyventojų. Valstybė stato nebrangius būstus socialiai remtiems gyventojų grupėms, bet jų nepakanka. Iki 1993 metų buvo pastatyta 650,000 būstų, bet, didėjant namų ir butų kainoms, nuomininkų gausėja. Vien šiais metais socialinių būstų gerinimui išleista \$1.7 bln. Toronte po PanAM žaidynių sportininkams pastatyti namai verčiami nebrangiais butais, tačiau jų vis tiek neužtenka.

Pagal Canadian Press parengė S. Katkauskaitė

Šiaulių universiteto bibliotekininkai Pamario krašte

Išlydėdami vasarą ir pasitikdami naujuosius mokslo metus Šiaulių universiteto bibliotekos darbuotojai kasmet keliauja po Lietuvą. Ant rus metus iš eilės kolektyvui kelionę dovanavo Kalifornijoje gyvenantys Vytautas ir Vanda Šliūpai – 2005 m. Šiaulių universitetui perdavę *Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvą*, nuolat jį pildantys naujais leidiniais bei rodiniais, o 2014 m. įsteigę vardinę stipendiją studentams. Praėjusiais metais, lankydami vietas, susijusias su dr. Jono Šliūpo gyvenimu bei veikla, keliavome po Žemaitiją, o šiais metais buvo pasirinktas Mažosios Lietuvos regionas – Pamario kraštas.

Pirmoji aplankyta vieta buvo Vydūno kultūros centras. Dar 1705 m. statytame Kintų para-

pijos pradinės mokyklos pastate įkurtas Vydūno muziejus. Jo vedlė pasakojo apie 1888–1892 m. šioje mokykloje mokytojavusį ir Kintuose gyvenusį žymųjį Mažosios Lietuvos kultūros veikėją, filosofą Vydūną (tikroji pavardė Vilhelmas Storosta), pristatė muziejuje saugomus jo veikalus, laiškus, nuotraukas, autentišką muzikos instrumentą – Vydūno arfą. Kituose muziejais kambariuose apžiūrėjome atkurtą mokyklos klasę, kaimo etnografijos parodą, Kintų dailės ir muzikos mokyklos auklėtinių darbus. Antrame aukšte grožėjomės etnokultūrinio šio krašto unikumu – Kuršmarių vėtrungėmis (Šilutės krašto žvejų dar vadinamomis Vėlukais), išgirdome jų atsiradimo istoriją. Įdomi paroda pristatoma kitoje Vydūno kultūros centro erdvėje

– 2011 m. rekonstruotame unikalios statybos buvusiame mokyklos ūkiniame pastate. Jame veikia Emalio meno galerija, kurioje įrengtos meno dirbtuvės, kūrybos ir poilsio kambariai kūrėjams, eksponuojami sukurti darbai. Kintų miestyje dar aplankėme girininkijos sode augančią dvikamienę 18 metrų aukščio Didžiąją tują (Europoje aukštesnę galima išvysti tik Šveicarijoje).

Iš Kintų vykome į Bitėnus – Mažosios Lietuvos kaimą Nemuno žemupyje, menantį lietuviškos spaudos leidimą bei platinimą spaudos draudimo metu bei šimtmetes šio krašto gyventojų tradicijas. Lankėmės Bitėnų spaustuvininko, aušrininko, Tilžės akto signataro, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus muziejuje. Vedlė pasakojo apie šio šviesuolio gyvenimą ir veiklą, pristatė kitus krašto iškilius žmones, priminė Mažosios Lietuvos istorijos raidą, svarbesnius jos momentus. Muziejus ne veltui įkurtas atstatytoje spaustuovėje: M. Jankaus savo spaustuovėje Ragainėje, Tilžėje, Bitėnuose, Klaipėdoje ir Šilutėje išspausdino apie 400 knygų ir 27 periodinius leidinius. Vienoje parodos salėje išbandėme,

kaip buvo renkamos literos ir spausdinama senoviniu spaudos presu. Domėjomės bendra Martyno Jankaus ir dr. Jono Šliūpo veikla „Aušros“ leidimo laikotarpiu, ieškojome jų bendradarbiavimą liudijančių faktų, dokumentų, vartėme ir palikome įrašą „Amžinojoje Rambyno kalno“ knygos kopijoje: „Šiaulių universiteto bibliotekos darbuotojai – dr. J. Šliūpo archyvo saugotojai.“ Originalioje 1928 m. knygoje, saugomoje Lietuvos valstybinėje M. Mažvydo bibliotekoje, yra pasirašęs ir dr. J. Šliūpas. Jo įrašytus žodžius radome M. Jankaus muziejaus stovuose: „Linksmas esmi po 50 metų apsilankydamas Klaipėdos krašte ir Rambynkalnyje ir linkiu viso labo Mažajai Lietuvai kaip lietuvių tautos daliai.“ Įdomu buvo pasivaikščioti ir po unikalų Mažosios Lietuvos paveikslų sodą – paveikslų galeriją po atviru dangumi (įkurtą 2003 m. M. Jankaus muziejaus kieme).

Bitėnai yra Rambyno regioninio parko teritorijoje, todėl šis kraštas didžiuojasi ne tik kultūrinėmis, bet ir gamtinėmis vertybėmis. Rambyno parke pasitikusi iškalbingoji vedlė Giedrė Skipitienė sveikino visus atvykusius į skalvių žemę ir pirmiausia nuvedė į baltųjų gandrų koloniją.

Nors gandrai jau išskridę, bet išgirdome vaizdingą pasakojimą apie jų įpročius, elgesį, įvairių (net šokiruojančių) istorijų apie šį Lietuvos tautinį paukštį. Aplankėme Mažosios Lietuvos šviesuolių panteonu vadinamas Bitėnų kapinaites, kuriose yra Vydūno, M. Jankaus ir kitų Mažosios Lietuvos kultūros ir visuomenės veikėjų kapavietės. Rambyno regioninio parko lankytojų centre G. Skipitienė pristatė visą parko saugomą teritoriją, supažindino su Rambyno apylinkių istorija, lietuvininkų gyvenimo būdu, verslais, amatais, tradicijomis (surengė net inscenuotas vestuves, pasakodama apie šios šventės ypatumus Mažojoje Lietuvoje). Po to keliavome ant Nemuno kranto stūksančio ir legendomis bei padavimais apipinto Rambyno kalno – lietuvių tautinio atgimimo simbolio. Išklaušė pasakojimą apie šios vietos svarbą lietuvininkų gyvenime, sužinoję Rambyno kalno paslapčių, pasižvalgę kitapus Nemuno į Tilžės, Ragainės ir kažkur toluomoje esančią K. Donelaičio žemę – Tolminkiemį, laiptais nusileidome žemyn. Kelionę tęsėme laivu – plaukėme vaizdingu Nemuno žemupiu iki Panemunės ir atgal. Grįždami į Šiaulius dar aplankėme išpūdingąją Vilkyškių miške augančią septyniolikos kamienų eglę – Raganų šluotą.

Džiaugdamiesi turininga ir įdomia kelione Pamario krašte, dėkojame Vytautui ir Vandai Šliūpams už suteiktą galimybę keliauti, pažinti savo kraštą ir su gera energija pradėti naujus mokslo metus.

Alina Šalavėjienė,
Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvo vyriausioji bibliotekininkė

Autorės nuotrauka

London, ON

• Džiaugiamės gražiai praėjusia Šiluvos Mergelės Marijos švente – mūsų parapijos atlydais. Parapijos taryba dėkoja visiems prisidėjusiems prie šios šventės renginio, ypač Londono LB apylinkės valdybai.

• **Sekmadienių ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p.** Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.

• **Rugsėjo 27, sekmadienį,** Mišios aukojamos už a.a. Genovaitę Gutauskienę. **Inf.**

Šiluvos Mergelės Marijos šventė

Šiluvos Mergelės Marijos šventė – Londono lietuvių parapijos atlydai, atšvęsti Mišiomis rugsėjo 13 d. Mary Immaculate šventovėje.

Susirinko 32 parapijiečiai. Mišias atnašavo kun. Raimundas Bukauskas, OFM, Mišių skaitinius paskaitė Ona Navickienė, patarnavo Petras-Laisvytis Sergautis. Keletas giesmininkų pagiedojo, pritariant muz. Ritai Vilienei.

Po Mišių salėje vyko vaišės, kurias paruošė parapijos taryba, vadovaujant pirmininkei Aušrai Janweaux. Maistas buvo skanus ir įvairus. Prie kavos Londono lietuvių bendr. valdyba parodė bendruomenės ir parapijos renginių nuotraukas, kurias susirinkusieji žiūrėjo su įdomumu.

Išsiskirstė dėkodami rengėjams už gražiai praėjusią šventinę popietę. **Aldona V.**

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS		PASKOLOS	
Taupomoji sąskaita	0.25%	Asmeninės nuo	3.15%
Čekių sąskaita iki	0.25%	Nekiln. turto 1 metų	3.15%
INDĖLIAI		TFSA, RRSP ir RRIF	
90 dienų indėliai	0.50%	Kintančios	0.50%
180 dienų indėliai	0.50%	1 metams	1.90%
1 m. term. indėliai	1.90%	2 metams	2.05%
2 m. term. indėliai	2.05%	3 metams	2.55%
3 m. term. indėliai	2.55%	4 metams	2.70%
4 m. term. indėliai	2.70%	5 metams	2.80%
5 m. term. indėliai	2.80%		

Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

AKTYVAI VIRŠ 100 MILIJONŲ DOLERIŲ

2014 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **22%**

Įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams **11%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Edvardas ŠULAITIS

AMERIKOS LIETUVIŲ FONDAS IR JO "LIEPSNA"

Gausų Lietuvių fondo (Lithuanian Foundation, Inc.) narių būrį pasiekė gana turiningas šios organizacijos leidžiamas biuletenis – 36 puslapius turinti informacinė knygtė *Liepsna 2015*. Joje daug dėmesio skiriama LF pelno skirstymui (šiemet buvo paskirta 538,622 dol.). Apie tai lietuvių ir anglų kalbomis rašo LF Pelno skirstymo komiteto pirmininkas Vytautas Narutis, kuris pažymi, kad per 52 veiklos metus Lietuvių fondas įvairiems lietuviškiems reikalams ir stipendijoms yra paskyręs daugiau kaip 17 milijonų JAV dolerių. Daugiausia buvo atriekta švietimo veiklai – 172,746 dol. (32%). Nuo jos netoli atsilieka kultūrinė veikla, kuriai atseikėta 68,176 dol. (31%). Taip pat palyginti nemaža riekė – 72,606 dol. (14%) atiteko ir visuomeninei veiklai. Mažiausiai – 36,100 dol. (7%) skirta žiniasklaidai.

Iš pavienių sričių daugiausia pinigų atiteko JAV LB Švietimo tarybos JAV lituanistinėms mokykloms – 110,000 dolerių. Nemažai lėšų

skirta Lituanistikos tyrimų ir studijų centro archyvų tvarkymui bei saugojimui – 22,000 dol., X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventei Čikagoje – 30,000 dol. Tokia pat suma atiteko lietuvių išeivijos studentų stažuotėms Lietuvoje. Skautai yra laimingi gavę 15,000 dol. "Rako" stovyklai atnaujinti ir skautų vadams ruošti LSS mokykloje "Gintaras-Ažuolas" – 4,000 dol., "Rako" stovyklai palapinėms įsigyti skirta 2,000 dol., o žurnalo *Skautų aidas* leidybai – 3,700 dol. 7,500 dol. gavo *Draugo* laikraštis, dar tiek pat skirta *Draugo* redakcijos ir administracijos kompiuterinei įrangai atnaujinti. 10,000 dol. nepagalėta Baltimorės lietuvių namų remonto darbams. Net 7,000 dol. atiteko prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus projekto įgyvendinimui.

Leidinyje trumpai rašoma apie 2015 m. LF metinį narių suvažiavimą. Spausdinama nemažai nuotraukų iš šio renginio bei kitų vietų. Įdomus yra skyrius (net 11 puslapių) apie LF administruojamus specialios paskirties fondus. Pranešama, kad šių metų LF metinis pokylis vyks lapkričio 7 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

IŠ CICERO LIETUVIŲ PADANGĖS

Net ir dideli karščiai neatbaido tikinčiųjų nuo šventovės lankymo bei sekmadienių susirinkimų

Kaip ir kiekvieną sekmadienį, taip ir per Žolinių šventę, būrys tautiečių atsilankė į lietuvių pastatytą, bet meksikiečiams atitekusią šventovę lietuviškoms pamaldoms. Po kun. Gedimino Keraičio aukotų Mišių, kaip jau įprasta, buvo susirinkta į buvusios mokyklos kambarį-kavinę sekmadieniniam pobūviui. Šį kartą jis buvo skirtas ilgametės Cicero lietuvių telkinio gyventojos Izabelės Naujalienės mirties metinių paminėjimui. Čia matėsi gal koks dešimtukas Naujalių šeimos atstovų, kurie čia ne tik dalyvavo, bet svečius vaišino karštais patiekalais. Už amžinybės iškeliavusią Izabelę, kuri sulaukusi garbingo amžiaus, išėjo amžino poilsio, buvo sukalbėta "Amžina atils!", pasimelsta. Jos dukra Vida parašė laišką apie savo mamą, ir jį perskaitė kavinės vadovė Audronė Bernatavičienė. Ji kartu su kitomis padėjėjomis vaišino susirinkusiuosius, piltė kavą ir vedė programą.

Čia daugiausia dėmesio buvo skiriama Izabelei, kuri buvo pamaldi, nuoširdi lietuvė, daug dėmesio skyrusi lietuviybės reikalams. Gaila, kad jos vyras Juozas buvo apkaltintas tarnavimu naciams ir buvo deportuotas į Lietuvą, kur po kurio laiko iškeliavo amžinybėn. Tačiau tą nelemtą įvykį Izabelė išgyveno "vyriskai" ir toliau viena gyveno šalia Šv. Antano parapijos šventovės esančiame name. Programos metu buvo ir kitų dalykų: čia pasveikintos gimtadienius mininčios moterys, ilgaamžė Marija Kuprienė ir jos sūnaus adv. Sauliaus Kuprio žmona dr. Rasa Kuprienė. Joms buvo sudainuota *Ilgiausių metų*, palinkėta daug gerų ir sveikų dienų. Pranešta, kad ketvirtadienį, rugpjūčio 20, Šv. Antano šventovėje iš Brighton parko apylinkės atvykęs kun. G. Keršys klausys išpažinčių, o 5.30 val. bus ir Mišios. Išpažintys lietuvių kalba yra klausomos kas trečią mėnesio ketvirtadienį, palaikant nuo seno nusistovėjusią tvarką.

Tikimasi, kad ketvirtadienių renginiai bei sekmadieninės pamaldos ateityje sutrauks daugiau tikinčiųjų negu jų iki šiol atėdavo. Ypatin-gai dabar, kai dauguma tautiečių jau yra grįžę iš atostogų. Reikia stengtis, jog kitados gausi Cicero lietuvių bendruomenė dar gyvuotų ilgus metus!

IŠKELIAVO AMŽINYBĖN OLIMPINIS VICEČEMPIONAS A.A. JONAS ČEPULIS

Jono Čepulio, žymaus Lietuvos boksininko, kuriam 1968-siais Meksikoje įvykusioje olimpiadoje pavyko sugriebti sidabro medalį, netektis yra skaudus įvykis, žinant, kad lietuviams olimpinė medalių iškovoti nedažnai pavykdavo. A.a. Joną tenka pristatyti kaip tremtinį 1948 m. su tėvais išstremtą į Mongoliją. Tačiau, kai sugrįžo atgal į Lietuvą šis 1939 m. rugpjūčio 11 d. Biržų apskrityje gimęs vyras 1967 m. baigė Kauno politechnikumą, 1965-1970 m. buvo "Žalgirio" instruktorius, o 1970-1994 – Kauno "Pergalės" ganyklos šaltkalvis.

Boksu daugiau susidomėjo 1957-siais, kai iš tremties grįžo į Lietuvą. Jo treneriai buvo Vaclovas Peleckis ir Algirdas Šocikas. Jonui bokso srityje gerai sekėsi: iš 230 rungčių jis laimėjo net 203 susitikimus ringe, šešis kartus buvo Lietuvos vyrų bokso ir kartą (1962 m.) laimėjo Pabaltijo čempiono titulą. SSRS čempionatuose dukart (1965 ir 1968) iškovojo sidabrą, o 1966 m. – bronzą. Žinoma, šio sunkiasvorio didžiausias laimikis buvo 1968-siais, kai jis tapo Meksikoje vykusių olimpinė žaidynių vicečempionu. Jonui

tada baigmėje teko kautis su jaunu amerikiečiu (19 metų amžiaus), kuris vėliau tapo pasaulio profesionalų čempionu George Foremanu. Po pergalės pusbaigmėje užsienio žurnalistai J. Čepulį pavadino "rusų tanku".

Nors ir pasitraukęs iš aktyvios bokso veiklos, J. Čepulis dalyvaudavo Kauno olimpiečių švietėjiškoje veikloje, dažnai atvykdavo į renginius Lietuvos tautiniame olimpiame komitete. Nors ir pasiekęs bokso aukštumą, visada buvo kuklus, mažakalbis vyras, turėjęs daug jį gerbusių draugų ir bičiulių. Jis buvo palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse, kur jam tegul būna lengva jam mielos Lietuvos žemelė!

Prisikėlimo Kredito kooperatyvas

YPATINGAS pasiūlymas

16 mėnesių

GIC

2.20%

Tik naujiems įnašams

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪŠŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	0.50%
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	3.85%
Asmenines paskolas nuo	5.35%
Sutarties paskolas nuo	6.85%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekintančiu nuosimčiu	
1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.25%
5 metų	3.20%

Uždaras su kintančiu nuosimčiu

2.75%

Atviras su kintančiu nuosimčiu 1, 2, 3 metų

3.50%

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu

3.35%

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniai 9:00 - 1:00
Sekmadieniai 8:30 - 12:45

Darbo laikas:

Ketvirtadieniai **uždaryta**
Sekmadieniai **uždaryta**

royal york ORTHODONTICS

smile more.

BRACES FOR CHILDREN AND ADULTS

ELITE Invisalign Providers

Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital
for Sick Children

SW corner of Bloor and Royal York Rd.

www.RoyalYorkOrtho.com

tel. 416 207-0885

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

www.Dr.Dubickas.com

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

LIAUDIES MENO
FESTIVALIAI LIETUVOJE

2 0 1 5

ETNOGRAFINIŲ
REGIONŲ METAI

Visoje Lietuvoje šiemet vyksta įvairūs renginiai, skatinantys geriau pažinti savo krašto liaudies kultūrą.

Vasarą prie Platielių ežero buvo surengta šventė "Lietuvos regionų spalvos". Fotografijų paroda pasakojo apie Lietuvos valstybinius ir regioninius parkus, vyko ripkos varžybos. Lietuvos etnografinių kraštų tradicines dainas, šokius, tautinius drabužius pristatė folkloro ansambliai "Čiulbutė" iš Aukštaitijos, Marcinkonių etnografinis ansamblis iš Dzūkijos, Nidos "Agila" folkloro ansamblis "Giedružė" iš Kuršių nerijos valstybinių parkų. Koncertavo Vištyčio regioninio parko ansamblis "Šilojai" ir Žemaitijos valstybinio parko ansamblis "Platele". Etnografinių regionų kiemeliuose buvo supažindinama su tradiciniais amatais, kulinariniu paveldu (aukštaitiškai kepė kiaušiniene, dzūkai virė grybienę, suvalkiečiai – žirniene, Mažosios Lietuvos atstovai – žuvenę, žemaičiai – košę).

M. K. OGINSKIO
RUDENS FESTIVALIS

Atstatyti M. K. Oginskio rūmai Plungėje

Plungėje prasidėjo 10-asis Mykolo Oginskio meno festivalis, skirtas kompozitoriaus ir diplomato Mykolo Kleopo Oginskio gimimo 250-osioms metinėms. Koncertus lydi vienas leitmotyvas – garsusis polonezas "Atsiveikimas su tėvyne". Antrajame festivalio koncerte Lietuvos kamerinis orkestras atliko ir mažiau žinomus M. K. Oginskio polonezus, skambėjo įvairi klasikinė muzika. M. Oginskio festivalio meno vadovas – prof. Juozas Domarkas. Festivalio programoje ne vien muzikos koncertai. Surengta dailininko St. Veržbickio skulptūros paroda, iš muziejinių fondų XIX-XX šimtmečių lietuviškų kalendorių paroda, taip pat

Vilniuje vykstantis Lietuvos etnografinių regionų festivalis "Atrask save" vilniečius ir miesto svečius kviečia į įvairiausių renginių. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje ir Vilniaus mokytojų namuose Šilutės, Gasčiūnų, Telšių, Kalvarijos teatrai suvaidino po savo spektaklį. Sostinės evangelikų reformatų šventovėje surengtas profesionalių atlikėjų koncertas. Moksleiviai dalyvavo renginyje "Būkime pažįstami" sostinės gimnazijose. Čia jie savo bendraamžius vilniečius supažindino su savo kraštais, užmezgė naujas draugystes.

Etnografinių regionų festivalis Vilniuje surengtas pirmą kartą. Jam organizuoti pečius surėmė septyniolika Vilniuje esančių kraštiečių visuomeninių organizacijų. Pasak vieno festivalio "Atrask save" sumanytojų draugijos "Vilniaus dzūkuliai" pirmininko Juozo Žitkausko, festivalis turėtų padėti Vilniuje gyvuojančioms kraštiečių organizacijoms tapti aktyvesnėms. Pūckorių sode (Verkių ir Pavilnių regioniniame parke) penkių Lietuvos etnografinių regionų atstovai pasodino po obelaitę, įsipareigojo globoti šiuos sodinukus. Tikimasi, kad ši vieta taps nauja kraštiečių organizacijų susitikimų erdve Vilniuje.

pristatyta Lietuvos banko išleista sidabrinė moneta, skirta M. K. Oginskio gimimo 250-osioms metinėms.

Muzika Oginskių rūmuose skambėjo visais laikais – apie 1873-uosius buvo įsteigta muzikos mokykla ir orkestras. Jau XIX šimtmečio pabaigoje – XX pradžioje ši mokykla garsėjo puikiais muzikantais ir į Europos muzikinę kultūrą besilygiuojančiu orkestru. Šio festivalio ištakos netolimos: 2003-iaisiais buvo įsteigta Plungiškių draugija, po trejų metų iš Plungės kilusio verslininko Br. Lubio iniciatyva pradėtas rengti M. Oginskio festivalis. Festivalio uždarymas – rugsėjo 26-ąją.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

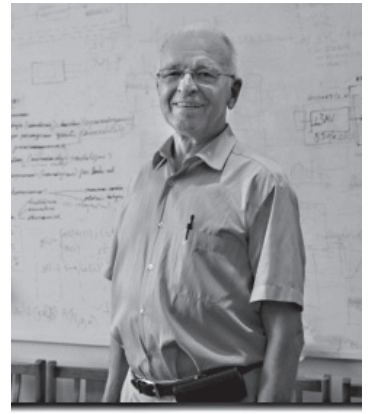
Kompiuteriai prabyla lietuviškai

Rugpjūčio viduryje baigta pustrėčių metų vykdyto projekto LIEPA (Lietuvių šneka valdomos paslaugos, vadovas prof. Laimutis Telksnys) pirmoji dalis. Per ją VU informatikai ir filologai, bendradarbiaudami su Lietuvių kalbos instituto, Lietuvos edukologijos universiteto ir Šiaulių universiteto mokslininkais, sukūrė septynias lietuvių šneka valdomas paslaugas, leidžiančias žmogui dirbti, bendrauti su kompiuteriu pasišnekant. Tai buvo nelengva užduotis – "išmokyti" kompiuterius lietuviškai, palyginti gana sudėtinga kalba, ir ekonominės sąnaudos – nemažos. Tačiau valstybei tokie darbai reikalingi, kad lietuvių kalba neišnyktų. Kalba – nedidelės tautos išlikimo ir kultūros objektas, todėl svarbu, kad ji būtų girdima ir elektroninėje erdvėje.

Jauniems moksleiviams

skirtos dvi lietuviškos programos; dar viena bus puikus pagalbininkas besimokantiems lietuvių kalbos. Ši programa padeda mokytis lietuvių kalbos ir lavinti socialinius įgūdžius. Tartuvas – garsinis naujažodžių žodynelis – padės teisingai ištarti lietuvių kalboje atsiradusius naujus žodžius, norminius skolinius ar naujadarus, pateiks įvairias sakinuose vartojamas jų formas, taip pat informacijos, ką naujažodžiai reiškia, kokia jų kilmė, vartojimo ypatumai.

Kita paslauga labai pravers turintiems regėjimo negalią žmonėms. Žmonės su regos sutrikimais išmoksta naudotis įprastine kompiuterio klaviatūra, o informaciją, rodomą ekrane, jiems balsu perskaito kompiuterinis sintezatorius, t. y. programinė įranga, nuskaitanti ekrano informaciją ir paverčianti kodais, o juos – balsu skai-

Programos LIEPA, diegiamos lietuvių kalbą elektroninėje erdvėje, vadovas prof. L. Telksnys

tomu tekstu. Prof. L. Telksnys tvirtina – darbai tęsiami toliau. Per antrąjį projekto tarpsnį bus ieškoma naujų galimybių ir priekybių: pavyzdžiui, kad būtų galima lietuviškai susišnekėti su mobiliąja įranga – planšetėmis, mobiliaisiais telefonais, išmaniaisiais laikrodžiais. Inf.

Prisimenant garsųjį dainininką

F. Šaliapinas gimė 1873-aisiais Rusijoje, Kazanės mieste, šalia Volgos. Anksti pradėjo dirbti: iš pradžių batsiuvio mokiniu, po to tekintoju, o dar vėliau – raštų perrašinėtoju, kaip ir jo tėvas, dažnai

kėlęs kumštį prieš žmoną ir paauglį sūnų. "Aš visada buvau alkanas ir skaudžiai mušamas", prisipažino beveik dviejų metrų ūgio plačiapetis milžinas, kalbėdamas apie savo sunkią vaikystę. Gydytojas N. Popovas ne kartą pastebėjo, kad prieš operos spektaklius jo paciento pulsas būdavo 76 dūžiai per minutę, o scenoje padažnėdavo iki 200 dūžių. Pačiame kūrybinių jėgų žydėjime 35 metų sulaukusiame F. Šaliapinui buvo diagnozuotas cukrinis diabetas. Nenutraukdamas intensyvių gastrolių, nugaros bei kitus reumatinis skausmus jis malšino geriausiuose carinės Rusijos, o vėliau Vakarų

Europos kurortuose. Rašytojas M. Gorkis apie savo tėvynainį, 1922 m. visiems laikams palikusių gimtąją Rusiją ir išvykusių gyventi į Vakarus, teigė: "Rusų kultūroje F. Šaliapinas – tai epocha, kaip ir A. Puškinas".

Feodoras I. Šaliapinas (1873-1938), žymiausias XX š. artistas, kelis kartus lankėsi Lietuvoje, koncertavęs Vilniuje ir Kaune. Kauno Valstybiniame teatre tiesiog iš Paryžiaus atvykusio dainininko gastrolės tapo šimtmečio įvykiu.

Nors F. Šaliapinas save laikė, kaip dabar sakoma, laisvuoju menininku, jo teiginiai tapo klasikinio psichologinio teatro K. Stanislavskio sistemos ašimi. 1918 m. bolševikų revoliucija ir patirta emigracija paskatino jį parašyti knygą *Kaukė ir siela* ir išdėstyti požiūrį į visuomenę, tautą bei revoliucines permainas. F. Šaliapino idėjos daug kuo primena klasikinio konservatyvizmo pradininko airo Edmundo Burke'o (1729-1797) knygos *Prancūzijos revoliucijos apmąstymai*. Anot šių skirtingose epochose gyvenusių mąstytojų, visuomenė – tai ypatingas kontraktas tarp mirusiųjų, gyvųjų ir dar negimusiujų.

(Ištrauka iš Egidijaus Mažinto straipsnio apie Feodorą Šaliapiną. Red.)

40-mečio
ŠVENTĖLinksminkimos, linksminkimos
pakol jauni esma2015 m. spalio 17 d.
Prisikėlimo parapijos salėje

- Mišios 5 v.v.
- Priėmimas 6 v.v.
- Koncertas 6:30 v.v.
- Iškilminga vakarienė 7:30 v.v.
- Šokiai, gros ansamblis "Viltis"

Biliety kaina \$75 asmeniui
Išigyti bilietus arba rezervuoti stalus: Rita Radžiūnaitė 416-232-2434,
Vida Šiaučiulis 416-315-0270 arba vida@kuliavas.com

SKAITYTOJAI PASISAKO

Istorikas, holokausto Lietuvoje "žinovas", buvęs tremtinys privalo paneigti istorinę klastotę

Rimvydo Valatkos straipsnis Delfi portale "Perteklinis D. Grybauskaitės kalbėjimas prieš pareigą atlikusių pasienietį" šiandien sulaukė arti dviejų tūkstančių komentarų. Neabejoju, tik perskaičiusių straipsnį bus dešimtys tūkstančių. Komentarų nuomonės įvairios, ginančios pasienietį nušovusį jauną kontrabandininką ir prezidentę D. Grybauskaitę, išreiškusių savo nuomonę.

Tačiau man kyla kitas klausimas, pagal kieno užsakymą ar dėl amnezijos (atminties susilpnėjimas arba jos netekimas) tęsiama sovietinė šmeižto kampanija prieš Lietuvos respublikos prezidentą Antaną Smetoną, kaip pasidavėliškumą be mūšio. Cituoju straipsnio teiginį: "Kaip 1940 m. birželį, kai A. Smetona pardavė nužudyti du valstybininkus Vidaus reikalų ministerį K. Skučą ir VSD direktorių A. Povilaitį". Manau, kad šis straipsnio autoriaus teiginys, tai sąmoninga sovietinio žurnalisto klastotė. Neabejoju, kad R. Valatka, beje buvęs tremtinys, gimęs Irkutske, 1980 m. baigęs Vilniaus Pedagoginį institutą ir įgijęs mokytojo istoriko specialybę, dirbęs 1978-87 "Tarybinio pedagogo" redaktoriumi. "Tiesos" informaciniame skyriuje, 1987-90 m. "Gimtojo krašto" redaktoriaus pavaduotoju, Aukščiausiosios Tarybos signataru (jo istorija su akiniais), nežinotų istorijos apie dviejų garbių Lietuvos pareigūnų žūtį ir jų išdavimą.

1940 m. lemtingą birželį po ilgų debatų Lietuvos ministerių kabineto dauguma, nepaisydama prezidento A. Smetonos ir kitų ministerių pasipriešinimo, sutiko priimti sovietų ultimatumą ir įvykdė to reikalavimo pirmą punktą. 1940 m. birželio 15 d. rytą Teisingumo ministeris A. Tamošaitis ir ministeris-pirmininkas A. Merkys pasirašė įsakymą suimti. A. Smetona, atvirksčiai, patarė Vyriausybės nariui A. Skučui skubiai gelbėti save ir savo šeimos narius. Jų suėmimo ypač reikalavo Lietuvos komunistų partija su tautos budeliu A. Sniečkumi priešakyje. A. Skučas sušaudytas 1941 m. liepos 30 d. Butyrkų kalėjime, o A. Povilaitis trimis savaitėmis anksčiau. Beje, jų byla 1989 metais buvo atsiųsta į Lietuvą, tačiau nežinia kieno valia vėl grįžo į Maskvą, į KGB archyvus, dabar jau – į Putino rankas. Apie tai daugiau galėtų papasakoti buvęs VSD direktorius generolas Jurgis Jurgelis, vedęs spaudoje šmeižto kampaniją, teismo proceso metu, prieš paskutinį Lietuvos partizaną

Antaną Kraujalį ir gynęs, dalyvavusį kartu su KGB aukšto rango pareigūnu N. Dušanskiu susidorojimo su partizanu operacijoje, VRM generolą M. Misiukonį. Beje, pastarasis teismo metu taip pat prarado atmintį, susirgo "amnezija". Nežinojo kad Antanas Kraujalis buvo partizanas, jį įvardijo nauju terminu – nelegalas.

Todėl norėtusi žinoti, kaip suprasti tokio garsaus žurnalisto, holokausto Lietuvoje "žinovo", pastaruju metu pasmerkusio savo straipsniuose kankinto ir sušaudyto KGB požemyje karininką Joną Noreiką-Generolą Vėtrą, drauge siekiant nuimti nuo Mokslų akademijos bibliotekos jam skirtą atminimo lentą, rašliavą. Manau, kad tai sąmoningai paleista "antis", dar kartą apšmeižti garbingą Lietuvos prezidento Antano Smetonos vardą ir dergti jo šventą atminimą. Beje, žurnalisto straipsnis siejamas su mūsų prezidentės pareikšta griežta pastaba dėl šaunamojo ginklo panaudojimo prieš kontrabandininkus. Pastaba gali būti diskutuojama, bet nesmerkiama. Tegu tai sprendžia atitinkamų institucijų žinovai. Labai panašu, kad R. Valatka šiuo straipsniu norėjo sugretinti prezidentus A. Smetoną ir D. Grybauskaitę kaip diktatorius. Gal ir dėl to, kad prezidentė siekia pastatyti paminklą pirmajam Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai.

A. Skučas ir A. Povilaitis, pasitraukę prie Lietuvos pasienio, dar laukė įsakymo ar trauktis iš Lietuvos, turėjo ginklus ir galėjo pasipriešinti, bet jie buvo kilnūs, dori pareigūnai, nedrįso pakelti ginklo prieš įsakymą vykdžiusius pasieniečius policininkus. Lietuvos vyriausybės nariai pasirašę suėmimą buvo naivūs, nesitikėjo, kad taip gali būti, dar neįturo sovietinio teroro, vėliau taip pat tapo komunizmo aukomis.

Kviečiau straipsnio per Delfi vadovybę autorių R. Valatką arba pačią administraciją viešai paneigti ir atsiprašyti skaitytojų už peršamą istorijos klastotę, kad A. Smetona pardavė nužudyti du garbius pareigūnus, aukojusius savo gyvybę už Lietuvą. Atsakymo nesulaukiu. Todėl nutariau informuoti kitus žiniasklaidos portalus. Vis dėlto ši istorinė klaida-klastotė R. Valatkos straipsnyje per Delfi portalą išplatinta dešimties tūkstančių skaitytojų. Turime apginti garbingą pirmojo Lietuvos prezidento garbę ir vardą.

Jonas Burokas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos garbės pirmininkas

LCC INTERNATIONAL UNIVERSITY

► **LCC tarptautinis universitetas Klaipėdoje** yra amerikietiškas universitetas Lietuvoje, kuriame viskas dėstoma anglų kalba. Studijuojama pas mus studentai iš 27 skirtingų šalių. Papildomai mes turime *study abroad* programą, kurios metu pas mus kiekvieną semestrą atvažiuoja studentai iš JAV bei Kanados universitetų. Ši programa išskirtina tuo, kad už \$13,200 gauna užskaitą už kursus, apgyvendinimą, stipendiją, mokosi čia ir atostogų metu papildomai keliauja po Lietuvą, Estiją, St. Peterburgą ir Maskvą

(ir viskas yra įskaičiuota į tą nustatytą kainą). Daugiau apie pačią "study abroad program" rasite <http://www.lcc.lt/study-abroad-semester-program>. Mes siūlome 6 bakalauro programas. Plačiau apie mūsų universitetą galite rasti mūsų internetiniame

ĮVAIRIOS ŽINIOS

puslapyje www.lcc.lt. Taip pat reikia paminėti, kad Lietuvos vyriausybė skiria stipendijas išeivijos lietuviams studijuoti Lietuvoje, daugiau informacijos bei apie reikalavimus galima rasti <http://www.studyinlithuania.lt/lt/stipendijas>.

Gintarė Matulytė, priėmimo koordinatore

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nesiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio Thornbury, The Blue Mountains ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428
705-445-8500 ext 251
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@icloud.com

Save for your child's future with a Parama RESP

1.20%

Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI	
RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)	
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.90%
4 metų	2.05%
5 metų	2.20%

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI	
(Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.90%
4 metų	2.05%
5 metų	2.20%
1 metų iškeičiamas	1.30%
1 metų JAV dolerių	0.40%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI
NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.15%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.65%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	2.95%
1 metų	2.80%
2 metų	2.85%
3 metų	2.95%
4 metų	3.05%
5 metų	3.15%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.35% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.35% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 6.85% ir aukščiau

PARAMA
www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS **ADVOKATAS**
Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- leškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų kalusimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuošimčiai labai žemi. Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

SPORTAS

JĖGAS ATGAVĘS MARTYNAS POCIUS: keista stebėti rinktinės žaidimą

Pastarąjį sezoną traumų persekiotas Martynas Pocius jau gali sportuoti visa jėga. Sėkmingai reabilitaciją Vilniuje atlikęs krepšininkas jau pradėjo pasirėngimą sezonui su Lietuvos čempionu Kauno "Žalgiriu".

"Jaučiuosi tikrai neblogai. Žinoma, šiek tiek mažų skausmų yra, bet jau galiu dirbti visa jėga. Vasarą šiek tiek skyriau laiko treniruotėms su kamuoliu", – pasakojo sporto ir reabilitacijos centre Vilniuje sėkmingai reabilitaciją baigęs 29-erių metų krepšininkas.

Dėl traumų šią vasarą jis nutarė praleisti be Lietuvos rinktinės, bet atidžiai sekė, kaip sekasi Lietuvos komandai rengtis Europos čempionatui.

Martynai, kaip sekėsi atlikti reabilitaciją?

Jai skyriau daug laiko – treniravau ir masažavau raumenis, stiprinau kūną. Kelerius pastaruosius metus buvo mažai poilsio, tad šią vasarą paskyriau tam, kad kūnas grįžtų į normalią būseną. Ji man buvo labai naudinga.

Po traumų esi gydėsi ir Amerikoje, kodėl šįsyk pasirinkai Lietuvą?

Tiesiog nebuvo prasmės niekur važiuoti, kai visos sąlygos sveikti, treniruotis ir tobulėti yra čia. Daug paprasčiau viską atlikti namie.

Šiomet pirmą kartą po penkerių metų stebi rinktinės

žaidimą iš šalies. Ar dar planuojai į ją grįžti?

Žinoma, niekada nesakau ne. Šią vasarą sveikata neleido žaisti, o viskas nuo jos ir priklauso – jei tik kūnas leis, tikrai atstovausiu savo šaliai, jeigu tik būsiu kviečiamas.

Kaip vertini Lietuvos rinktinės žaidimą kontrolinėse rungtynėse?

Keista stebėti rinktinę iš šalies, kai esu pratęs būti su ja. Komanda atrodo tikrai neblogai. Tikėkimės, kad bendra žaidėjų sportinė forma pasieks aukščiausią lygį čempionato metu. Gerą įspūdį palieka jaunieji krepšininkai – jie žaidžia drąsiai. Patirtis, kurią įgis šią vasarą, jiems bus labai naudinga.

Kaip vertini savo praėjusį sezoną Turkijoje?

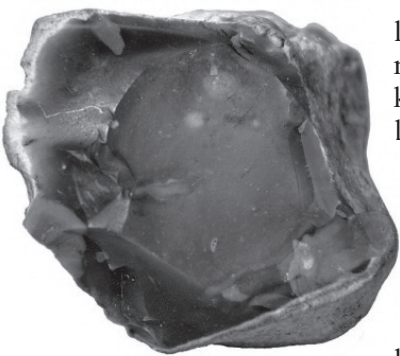
Jis buvo sudėtingas visomis prasmėmis – patyriau traumą sezono pradžioje, teko atlikti nugaros operaciją. Vėliau žaidžiau, buvo gerų akimirų, bet optimalios sportinės formos taip ir neįgijau.

Trečių kartą grįžti į "Žalgirį" – kokios mintys sukasi apie tai?

Visuomet smagu grįžti namo, ten, kur viską pažįsti, kur savi sirgaliai, savi žaidėjai. Labai laukiu šio sezono ir viliojasi, jog jis man bus sėkmingas.

Treniruotės video: <https://www.youtube.com/watch?v=7AoF6yzGHd8>. Inf.

Ar Lietuva – gintaro kraštas ?

Titnagas – Lietuvos akmuo

Geologų dienos šventės dalyviai, Lietuvos geologų sąjungos svetainės lankytojai ir praėjusį lapkritį vykusio šios sąjungos suvažiavimo dalyviai Lietuvos tautiniu akmeniu išrinko titnagą. Per rinkimus jis labai nedidele balsų persvara nurūgė gintarą.

Titnagas – kieta trapi kriaukliško lūžio uoliena. Jo gyslų ir gniutulų, pasak Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus Jono Satkūno, randama įvairaus amžiaus karbonatinėse uolienose, o paviršiuje aptinkama morenose, žvyrynuose.

Mūsų šalyje titnago gumburų galima rasti kreidos luistuose Nemuno, Merkio ir Jiesios upių atodangose. Daug šių gumburų ar jų skeveldrų yra Lazdijų, Varėnos, Šalčininkų rajonų laukuose, žvyrynuose, upių pakrantėse. Ypač gausu titnago kreidos mergelio luistuose Varėnos rajone. Nuo seniausių

laikų iki geležies amžiaus titnagas naudotas rėžtukams, kaltams, kirviams, strėlių antgaliams, ietigaliams, vėliau – skiltuvams, gimoms ir kitokiems įrankiams gaminti.

Šiomet rugpjūčio pabaigoje Vilniuje vykusios tarptautinės gemologų konferencijos (IGC) - 2015 dalyviai stebėjosi, kad Lietuva, save laikanti gintaro šalimi, iki šiol neturi gemologijos tyrimų laboratorijos. Lietuva šiai prestižinei konferencijai pasirinkta kaip egzotiškoji Baltijos gintaro šalis. Pasaulio mokslininkai, konferencijos dalyviai Vilniaus universitete aptarė naujausias brangiųjų mineralų apžinimo, tyrimų technologijų, brangakmenių klastočių bei falsifikatų paplitimo kryptis. Jie taip pat dalyvavo pažintinėse ekskursijose po Lietuvą, lankė geologinius, istorinius ir kultūrinius objektus, didžiausias gintaro apdirbimo gamyklas Šiauliuose ir Klaipėdoje, gintaro muziejus Vilniuje, Palangoje ir Nidoje. Tik vienas iš Lietuvoje viešėjusių mokslininkų buvo lankęsis Lietuvoje anksčiau, o net trys jų (iš JAV, Prancūzijos ir Izraelio) turi lietuviškų šaknų.

Tarptautinės mokslinės konferencijos IGC idėja ir branduolys subrendo dar 1926 m.

Šveicarijoje. Tuo metu viso pasaulio mokslininkus burtis šiai konferencijai paskatino tai, kad kai kurie mineralai, žavintys žmoniją, pradėjo nykti, kitų jų pradėti masiškai falsifikuoti, be to, atrandami vis nauji mineralų telkiniai, naujos atmainos, apie kurias pasaulis beveik nieko nežino, todėl mokslininkų misija yra šiomis žiniomis pasidalinti su vartotojais ir visuomene.

Inf. parengta pagal Lietuvos spaudą

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklalapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą.

Paaukosiu iki **\$1000** jūsų vardu
jūsų nurodytai labdarai
(Prašu paskambinti man dėl daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative

Sutton West Realty Inc.,
Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.albn.com

ŠVIETIMUI

Per KLB, Fondas šias metais paskyrė virš

\$15,000

lietuviškam švietimui Kanadoje

Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!

Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose,
bei savo testamentuose.

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

ANAPILIO parapijos žinios

• Ateinantį sekmadienį bus vykdoma Toronto arkivyskupijos įsakytu antroji rinkliava Kanados vyskupų reikalams.

• Mūsų parapijos šventė, Lietuvos kankinių atlidai, vyks rugsėjo 27, ateinantį sekmadienį. Ta proga bus minimos a.a. kun. Petro Ažubalio 35 metų mirties ir a.a. muz. Jono Govėdo 10 metų mirties sukaktys. Šventės iškilmingos Mišios – 3 val.p.p. Po pamaldų 4.30 v.p.p. Anapilio salėje bus šventės vaisės, kurių metu programoje bus meninė inscenizacija su muzika “Gyvenimo medis”, režisuojama Daivos Botyrienės. Pakvietimus į vaises dar galima įsigyti pas Ireną Paznėkienę el-paštu: irena.paznekas@gmail.com arba vakarais telefonu: (905) 276-0822.

• Parapijos šventės dieną **Anapilio autobusėlis** nuo “Vilniaus rūmų” važiuos **du kartus**: pirmą kartą – **9.30 v.r.** įprastinėms sekmadienio Mišioms, o antrą kartą – **2.30 v.p.p.** popietinėms iškilmingoms ir tada keleivius parves atgal tik po šventės puotos.

• Ryšium su parapijos švente, **ateinantį savaitgalį Mišios Wasaga Beach Gerojo Ganytojo šventovėje** bus ne sekmadienį, bet **rugsėjo 26, šeštadienį, 2 v.p.p.**, o kitą savaitgalį pereisime į žiemos meto tvarką ir **Mišios spalio 4, sekmadienį, jau bus 2 v.p.p.**

• Delhi Šv. Kazimiero šventovėje **nuo spalio mėnesio pradžios** sekmadieninės Mišios bus aukojamos **šeštadieniais 2 v.p.p.**

• Nuo praeito sekmadienio vyksta kard. Thomas Collins paskelbtas “Project Hope – Vilties vaju”, kuriuo norima sutelkti apie \$3,000,000 apgyvendinimui Toronto arkivyskupijoje 100 šeimų, pabėgusių nuo pasaulyje vykstančių karų. Toms aukoms prie šventovės durų yra padėti geltoni “Humanitarian Relief” vokeliai, kuriais galima aukoti pas mus sekmadieniais iki gruodžio mėnesio vidurio. Išrašant auką čekiui, prašome rašyti: “Lithuanian Martyrs’ Church – Project Hope”.

• Dirbantiems dienos metu ir negalintiems atvykti mūsų šventovėn savo užprašomoms šokiadieniais rytinėms Mišioms, siūloma galimybė užprašyti Mišias vakare, 7 valandą, susitariant su kunigu bent dvi savaites prieš numatytą datą, kad būtų galima tas Mišias laiku paskelbti žiniaraštyje. Vakarinės Mišios bus atrinktos priešais *Tėviškės žiburių* raštinę esančios šventovės durys.

• Šv. Jono lietuvių kapinės toliau tęsia kapinių mašinų vajų, kuriuo norima sutelkti lėšų reikiamos įrangos atnaujinimui bei įsigijimui. Aukus prašome siųsti šiuo adresu: St. John’s Lithuanian Cemetery, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario, L5C 1T3.

• Mišios sekmadienį, rugsėjo 27: 8.45 v.r. už parapiją; 10 v.r. už a.a. Joną Juodį (XLVII metinės); 3 v.p.p. Lietuvos kankinių garbei; Vasagoj, šeštadienį, rugsėjo 26, 2 v.p.p. už Augustą Masionienę; Delhi, šeštadienį, rugsėjo 26, 3 v.p.p. už a.a. Kazimierą Gudinską.

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• **Mirties pranešimas:** a.a. Rymantas Paulius Pranaitis, 63 m., palaidotas ketvirtadienį, rugsėjo 17, iš mūsų šventovės. Paliko žmoną Danutę, dukras Juliją, Lydiją ir Sylviją.

• **Mišios sekmadienį**, rugsėjo 27: 8 v.r. specialia intencija; 9 v.r. už a.a. Janiną (20 m.) ir Stasį Černiauskus ir Michael Brough; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Emiliją ir Joną Aleksus; už a.a. Danutę Beresnevičienę; už a.a. Klarą ir Kostą Stankus; už a.a. Ireną Ehlers (2 m.); už a.a. Antaną Budreiką ir šeimos mirusius; už parapijoje dirbančius kunigus; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

KLJS ŽINIOS

• Rugsėjo 18-20 d.d. KLJS metinis suvažiavimas įvyko “Kretingos” stovykloje, Vasagoje.

• Išrinkta nauja KLJS valdyba: Skaidra Puodžiūnaitė – pirmininkė (el. p. skaidra.puodziunas@gmail.com), Rimantas Kubilius – vicepirmininkas (el. p. kubilius@g.harvard.edu), Edis Obeliūnas – išdininkas, Daina Šablinskaitė – sekretorė, Joana Ažubalytė – socialinių reikalų koordinatore, Elenutė Zubrickaitė – ryšininke organizuotam jaunimui, Adomas Kuliešius – socialinių reikalų koordinatorius, Daniela Šablinskaitė – ryšininke neorganizuotam jaunimui, Lauren Vaitonis-O’Grady – korespondentė, Vida Naudžiūnaitė – narė. **Inf.**

KLF ŽINIOS

• Po vasaros atostogų grįžtame prie savų darbų. KLF tarybos posėdis įvyks rugsėjo 24 d., 7 v.v., Prisiškėlimo parapijos patalpose.

• Dėkojame rėmėjams, kurie vis prisimena ir įvertina Fondo veiklą. Aukojo: Albertas ir Elena Dronsatavičiai (Hamilton) – \$1,000. Janina Šarūnienė testamentu prie anksčiau paskirtos paramos dar pridėjo \$2,496.75. **Inf.**

• **Estų studijų centre**, Estų išeivijos muziejus (VEMU) ir Baltic Heritage Network konferencija “Memory Institutions and Diaspora” vyko rugsėjo 16-19 d.d. Tartu College, Toronte. Pranešimų temos buvo išeivijos bendruomenių bei institucijų galimybės, atsakomybės ir pareigos išlaikant savo tautinę tapatybę, atmintį ir istoriją. Apie savaitraščių “*Tėviškės žiburiai*” ir jo vaidmenį kaip atminties ir lietuviybės išlaikymo instituciją kalbėjo TŽ redaktorė Ramūnė Jonaitienė. KLMA vedėja Danguolė Juozapavičiūtė-Breen pristatė Muziejaus-archyvo veiklą. Dauguma klausytojų buvo estai, iš viso dalyvavo apie 50 baltiečių. **Inf.**

• **LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS** suaugusiems prasideda rugsėjo pabaigoje. El. pašto adresas lithlanguage@gmail.com, arba skambinti telefonu 905 331-1852 Rimai.

IŠGANYTOJO parapijos žinios

• Šį sekmadienį, rugsėjo 27, pamaldos – 11.15 v.ryto, po kurių vyks Moterų draugijos susirinkimas šventovės patalpose.

• Parapijos tarybos posėdis vyks antradienį, rugsėjo 22, 7.30 v.v. šventovės patalpose.

• Pamaldos ateinantį mėnesį bus spalio 4 d. ir 18 d. – 11.15 v.r.

• Padėkos šventės pietūs – sekmadienį, spalio 18, po pamaldų “Vilnius Manor” patalpose.

MAIRONIO mokyklos žinios

• Mūsų gili užuojauta a.a. Rymanto Pranaičio šeimai. Jis daugelį metų buvo mokyklos fotografas.

• Dėkojame Prisiškėlimo parapijos kredito kooperatyvui už segtuvus (binders) ir “Paramos” lietuvių kredito kooperatyvui už sąsiuvinius bei taupymo dėžutes darželinukams.

• Mkt. Nora Jančiukaitė sugrįžo į mokyklą. Mkt. Vilija Špakauskienė perėmė muzikos dėstymą. Jas sveikiname! **Živilė**

• **Lituanistinių kursų lankytojų dėmesiai!**

• **Pamokos prasidės** šešt., rugsėjo 26, 9 val. ryto “Our Lady of Peace” katalikų mokyklos patalpose. Adresas: 70 Mattice Ave., Etobicoke. Dar bus galima registruotis pirmą pamoką dieną.

• **Brigita Ručinskienė**, Lituanistinių kursų vadovė, tel. 416 536-8084, el.paštas: rucinskiene@yahoo.ca.

• **Lietuvos užsienio reikalų ministerija** praneša, kad vyriausybei patvirtinus Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programą, Pasaulio lietuvių bendruomenė, PLJS bei kitos užsienio lietuvių organizacijos yra kviečiamos dalyvauti ir pateikti papildomus siūlymus 2015-2020 metų projektų ir renginių programai. Norima, kad projektai būtų orientuojami ir į istorinės atminties įamžinimą ir į šiandienės Lietuvos tapatybės bei ateities perspektyvos pristatymą. Skaitykite UR ministerio Lino Linkevičiaus laišką ir programos planą TŽ tinklalapyje www.tevzib.com. Siūlymų laukiama iki spalio 2 d. el. paštu lietuviai@urm.lt.

• **PROFESIONALUS DANTŲ VALYMAS Jūsų namuose. Priimamas draudimas** <http://www.athomesmile.com/416-388-8723> Inga

• **KELIONIŲ DRAUDIMĄ** parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

Vasagos pensininkų suėjimas rugsėjo 14 d. – praleidžia laiką, žaisdami Bingo Ntr. K. Poškaus

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

• **Mūsų klebonas kun. Paulius Mališka** yra išvykęs atostogų, todėl visą rugsėjo mėnesį Mišias aukos kun. Raymond Pearson. Nuoširdžiai dėkojame jam.

• **Parapijos choras** grįžo į naują giedojimo sezoną. Šiomet choras švenčia savo 65 m. jubiliejų. Dėkojame visiems choristams už dalyvavimą chore.

• **Baltiečių** menininkų grupė kviečia visus į metinę meno ir fotografijos parodą rugsėjo 18-24 dd. “Viva Vida Art Gallery”, Pointe Claire, Que. Dalyvaus nemažai mūsų lietuvių menininkų ir fotografų. Žr. skelbimų lentelę parapijos salėje.

• **A.a. Paul Jackson-Jokubauskas**, 88 m., mirė rugsėjo 9, trečiadienį, St. Adele, QC. Liūdi žmona Armande Ayotte, brolis John Jackson ir sesuo Nellie Rutkauskas. Paul Jokubauskas buvo steigėjas Egan Realities, Verdun, kur dirbo 50 metų. Laidotuvės vyko rugsėjo 18 d. Yves Legare Funeral Home. Užuojauta visiems artimiesiems.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• **A.a. Antanas Tautkus**, 94 metų, mirė rugpjūčio 30 d. Liūdi žmona Matilda (Mickie); sūnūs Robert (Jeannie Kurylo) ir Gary (Giovanna Zotti); vaikaičiai Erik, Gary, Amber, Tania, Stephen. Šv. Kazimiero šventovėje gedulines Mišias aukojo velionies sūnėnas kun. Jonas Pilkauskas iš Uxbridge, ON. Palaidotas Côte-des-Neiges kapinėse. Užuojauta šeimai ir artimiesiems.

• **Dėkojame kun. Joseph Powers**, kuris pavadoja kleb. kun. Paulių Mališką sekmadieniais. Klebonas atostogauja. Dėkojame Joanai Adamonytei, kuri šį sekmadienį vargonavo Mišių metu. Choras jau sugrįžęs po atostogų.

• **Šv. Elzbietos draugija** švęs globėjos atlidus sekmadienį, spalio 4, su Mišiomis ir pietumis. Narėms nemokamai; svečiams \$15. Narės prašomos prisidėti prie pietų – atnešti kavos ar servetėlių, lėkščių ir puodukų, arba daržovių mišrainių. Prašom pranešti draugijos komiteto narei iš anksto, jei dalyvausite. Kviečiame visus.

• **The Shriners' Hospital** Montrealyje šį mėnesį dedikavo naują mokytojų kambarį “Joseph Silkauskas” atminimui. A.a. Juozas Silkauskas, buvęs mokytojas ir mokyklos direktorius Montreal Catholic School Board. Išėjęs į pensiją jis kas trečiadienį 22 metus eidavo į Shriners' ligoninę savanoriškai mokyti jaunus ligonius. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Norfolk Studio Tour.

Rugsėjo 26 ir 27 d.d. Delhi ir aplinkinių vietovių rajone – Norfolk County, menininkai atveria savo duris turistams, kurie gali apžiūrėti įvairias dirbtuves ir namuose įrengtas parodas. Informaciją teikiama tinklalapyje www.norfolkstudiotour.com. Renginyje dalyvauja lietuvis skulptorius Jonas Stonkus. Adresas: 1123 Regional Road 21, Simcoe, Ont. Tel. 519-875-2412, el.p. jonasstonkus@live.com.

AUKOS

• **Šv. Jono lietuvių kapinėms** aukojo: \$100 – A. Vaškevičienė.

• **Šv. Jono lietuvių kapinių mašinų vajui** aukojo: \$200 – A. Vaškevičienė; \$100 – dr. A. ir B. Spudai, R. Piečaitis, J. ir M. Zubrickai.

• **A.a. Eleonorai Ališauskienei** mirus, užjausdama sūnų Paulių, Birutė Tamošiūnienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

• **A.a. Algio Ulbino** atminimui Birutė Jonaitienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.